ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5532 6/19 ԱՊՐԻԼ 1904 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 2 ՍԷՖԷՐ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5532

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿آره‌ولك﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ

Ռումանիոյ հայ գաղթականութեան կրօնային ու կրթական գործերու մատակարարութիւնը կը շարունակէ տխուր գոյներով ներկայանալ, որ իրողութիւնն իսկ է դժբաղդաբար։ Այսպէս, հաստատութիւն գտաւ այն լուրը թէ Ռոման քաղաքի Հայոց երկսեռ վարժարանի հոյակապ շէնքը տարեկան 3000 ֆրանքով վարձու տրուեր է, Նամակատան ու Հեռագրատան ծառայելու համար, 5 տարի պայմանաժամով։ Եւ այս անօրինակ գործողութեան նախաձեռնութիւնը կը պատկանի եղեր տեղւոյն քահանային որ իրեն համախոհ հոգաբարձուներու հետ կատարեր է զայն, շատ սովորական բանի մը պէս։

Պուքրէշէն ալ հետեւեալը կը հաղորդեն Փունջի.— «Մայրաքաղաքիս Հայոց «եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ատենապե«տակ նախագահն Պ. Դանիէլ Եաւաքիմէս«քեան (Յովակիմեան) վերջապէս քաշեց «բացարձակ առաւելութեամբ ընկաւ իր «պաշտօնէն՝ ի ցաւ երկու շարավաստակ «քահանայից զորս պաշտօնանկ ընելու «դիտաւորութիւն ունի նոր հոգաբարձու«թիւնը։ Այժմ խնդիր է թէ նոր հոգա«բարձութիւնն ինչ ճամբայ պիտի բռնէ ի «մասին այդ այլասերեալ Դանիէլէն գըր«պանեալ եկեղեցւոյ անհօգին գումարին «զոր 80-100 հազարի կը հաշուեն։ Հայ «հասարակութիւնը լարուած հետաքրքրու«թեամբ կը սպասէ»։

Նամակագիրը Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, մասնաւորապէս Ռոման քաղաքի դպրոցի շէնքին վարձու տրուելուն վրայ, դիտել տալով թէ հանրային ստացուածքներու մասին այս տեսակ գործողութեան մը համար կանխաւ Պատրիարքարանի հաւանութիւնը առնելու օրինական գործողութիւնը յարգել չեն ուզեր Ռոմանի քահանան եւ հոգաբարձուները։

Պատրիարքարանը անշուշտ իրազեկ է այս ամենուն եւ լրագրութենէն չէ որ պիտի իմանայ կատարուած զեղծումները։ Ռումանիոյ հայ գաղութին պարկեշտ, անշահախնդիր, իր դպրոցին ու եկեղեցւոյն հոգածու մասը կը փափաքի որ Պատրիարքարանի այդ գիտակցութիւնը իրական արդիւնքներ տայ, առաջքը առնելու համար պղօրէն գործերուն եւ անկերպարան վիճակին որ քիչ շատ կը տիրէ իրենց կրթական ու եկեղեցական հաստատութեանց շուրջը, ո՛ւր տեղերը մանաւանդ ուր դրամ կայ։

Այս գանգատները նոր չեն եւ Պատրիարքարանը պարբերաբար զբաղած է անոնցմով ու դարմաններ խորհած։ Մինչեւ իսկ, Կեդր. Վարչութեան կողմէ կազմուած մասնախումբ մը ուսումնասիրութեան առարկայ ըրաւ Ռումանահայ գաղութին հանրային գործերը կարգի կանոնի տակ առնելու խնդիրը։

Ներկայ պարագային մէջ, ուր նորէն կը լսուին Ռումանահայոց արձագանգները, —լրագրական թղթակցութեան ձեւին տակ,— քանի մը հոգաբարձուներու եւ քահանաներու դէմ, որոնք քար գայթակղութեան եղած են, կը սպասուի որ Պատրիարքարանը խառնէ ի գործ դնէ իր հեղինակաւոր իշխանութիւնը, բարոյական ու կրօնային պատիժներ անօրինելով զեղծողներուն դէմ, որպէս զի եթէ արդէն կատարուածին առաջքը չի կրնար առնել,— ինչպէս դպրոցի շէնքին վարձու տրուիլը,— գէթ օրինակը չի կրկնուի ու չի քաջալերուին այդ տեսակ արարքներու հեղինակները։

Տ. Ա.

ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆԵՄՈԼՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Անցեալ շաբթու բոլոր տեղական թերթերը խօսեցան նախորդ տարւոյ այն նշանակելի, կարեւոր արդիւնքին վրայ զոր Ներքին Կ. Վեհափառութեան՝ ինչպէս մինչ՝ խիստ բարեդէպ մէկ հրամանը ցոյց տուած էր, մեր իսլամ հայրենակիցներուն մէջ գինեմոլութիւնը արգիլելու համար։ Բերայի մէջ միայն, առաջ տարին ժառանգապէս 700ի մօտ ոճիր եւ կռիւ պատահած ատեն անցեալ տարի միայն 200 հատ պատահած է։ Այսչափ մեծ տարբերութիւն մը կամ բարեփոխում մը որ ոճիրներու եւ կռիւներու թիւը ոչ թէ կէս առ կէս այլ նոյն իսկ կէսին կէսը կը քիչցնէր, բնականաբար տարբեր պատճառէ մը յառաջ չէր կրնար եկած ըլլալ եթէ ոչ ալքօլամոլութեան դէմ դրուած սաստիկ արգելքէն, եւ այդ արգելքին առ առ առ գործադրուելէն։ Այդ հասարակ տեղիք մը ըլլալու աստիճանի ծեծուած կրկնուած նիւթ մըն է լրագրութեան մէջ, որ սակայն իր բոլոր ճիգերով, բոլոր հրապարակային հրաւէրներովը այնչափ դարձնել չէր կրնար անշուշտ ազդել որչափ կարեւոր եւ բարեդէպ բարձր հրաման մը։ Նոյն իսկ շատ լրագրի ընթերցողներ գտնուած միջավայրերու մէջ իսկ երբ այն իր բոլոր կարողութեամբը ալքօլամոլութեան դէմ կը խօսի, հազիւ սրբեմն ազդեցութիւն մը կ'ունենայ եւ այն ալ աւելի վերջին ժամանակներս երբ գործնական միջոց մըն ալ գտած են իրենց տեսականութեանց այժմէութիւն տալու համար, այսինքն քաջալերելով ալքօլամերժներու ընկերութիւնները։

Ժողովուրդը եթէ գիտնայ իսկ թէ մոլութիւն մըն ինչպէս է ալքօլամոլութիւնը, ամենէն կործանարար տարրն է իր նիւթական եւ բարոյական անհատականութեան, երբ գիտնայ թէ ընտանեկան կազմակերպութեանց անճշտութեան եւ որ աւելի գէշն է՝ ակար, ջլախտաւոր, կարճամիտ ու [illegible] դժբաղդագոյն պատճառն է, դարձեալ առկէց վազ չանցնիր՝ այդ պարագային երկրորդ բնութենէ իսկ աւելին եղող այդ մոլութիւնները կը կարօտին այնպիսի դարմաններու որոնց լաւագոյնը անշուշտ կայս. Իրադէով մը հաստատուած արգելք մը կ'ըլլայ։

Բոլոր Թուրքիացւոց համար մեծագոյն բարեբաղդութիւնն է անշուշտ ունենալ հոգածու Կայսր մը որուն հպատակասէր ազին ամէն առթիւ վայելելու եւ օրհնելու այնքան բազմաթիւ առիթներ կ'ունենանք։ Ալքօլամոլութեան արգելքը Իր բարեհաճ հրամանով գործադրուած, մինակը առ կը տեսնուի թէ որչափ գոհութեամբ պէտք է լեցնէ մեր սրտերը, երբ կը տեսնենք որ քաղաքակրթեալ միւս օտար ազգութիւններու մէջ չեն գիտեր ինչ տեսակ ազդեցիկ միջոցներ գործադրել հոս տեսնուած արդիւնքին ոչ թէ համահաւասար, գոնէ կէս արդիւնքը յառաջ բերելու համար։ Այսօր Ֆրանսա ինքզինքը որչա՜փ բարեբաղդ պիտի համարէր եթէ ալքօլամոլին դէմ կարենար գործադրել այնպիսի միջոց մը որ,— ձգենք մէկ կողմ ալ աւելի անգնահատելի տարբեր արդիւնքներ,— գոնէ ուղղակի ալքօլի գործածումէն յառաջ եկած ոճիրներու կէսին առաջքը կարենար առնել։

Բերայի դատարաններուն տուած այդ կարկառուն արդիւնքը գիտ կը թելադրէ սակայն ուրիշ կէտ մըն ալ մտածելու։ Երբ բոլոր Իսլամները իրենց կրօնքին պատուէրները հիմ բռնելով այդ ազնիւ ըմպելիներէն կը զգուշանան, ինչո՞ւ մենք Քրիստոնեաներս ալ գոնէ այդ մեզի շատ մօտիկ գործնական արդիւնքէն չօգտուինք։ Հակառակ կարգ մը վարդապետութեանց որոնք ալքօլը իբր անփոխ նիւթ մը կը ներկայացնեն մեզ, ամէն մարդ պարզամիտ փորձով մը իսկ կրնայ հասկնալ թէ այդ շատ փցուն գաղափար մըն է։ Թող թէ ալքօլին օգուտը ժխտողներն իսկ շատ քիչ քանակութենէն անդին անոր չափազանց վնասակար ըլլալը կը խոստովանին։ Բայց տխուր իրականութիւնը այն է որ այն ամէն մարդիկ որ մէկ երկու գաւաթիկով սկսած են ամենօրեայ ճնկելը, իրենց բնութիւն դարձուցած են ի վերջոյ։ Ալքօլը մանաւանդ եղած է այն մոլութիւնը զոր ունեցողներ չափաւորել բառը ջնջած են իրենց բառարանէն։ Ատոր դէմ բարոյական բոլոր արգելքները գրեթէ հազիւ նշանակելի արդիւնք մը յառաջ բերած են. ուստի լաւ պիտի ըլլար որ մեզ, Քրիստոնեաներուս ալ, քանի որ օրինակով չենք ուզեր ուղղուիլ, այդ կարգի օրինական արգելք մը դրուէր։ Այդ ժամանակ եթէ տարեկան վիճակացոյցները մեծ բարեփոխում մը չը ցուցնեն իսկ ոճիրներու քանակութեան մէջ —թէեւ ամէն պատճառ կայ հակառակը սպասելու— գոնէ շատ մը ընտանեկան անուշիկ բոյներու քայքայումը չէ որ պիտի տեսնէինք։ Միայն այս կը յիշենք իբր յառաջ բերած չարիքներէն. այս իսկ մեզ պիտի առաջնորդէր ոչ նուազ մեծ չարիքներու, որոնք ամէնքը միացած մեր կեանքին կը սպառնան։ Սպառնալիք մը որուն գործադրութիւնը անվրէպ է դժբաղդաբար։

Մենք, Ֆրանսացիներու պէս շատ տեղի ալ չունինք վախնալու որ եթէ ալքօլի գործածումը գոնէ % 70 նուազէր, մեր ալքօլի երեսէն ունեցած տնտեսական շահերը, պիտի վնասուէին։ Մենք մեծ արտածում մը չունինք ալքօլի. գուցէ երբեմն մեր դրամն իսկ օտարին կուտանք անոր պատճառաւ։ Ֆրանսայի սպառման տրուած դրամը սակայն դարձեալ տեղացիներուն պիտի մնար, եւ ալքօլավաճառները միայն եթէ տակէ տուժէին, գէթ աւելի սատար թիւ մը կազմող ընտանիքի հայրեր իրենց հոգեհատորներուն յատկացնելու աւելի շատ դրամ պիտի ունենային իրենց տրամադրութեան տակ։

Երբ Ֆրանսայի ալքօլամերժներու ընկերութեան պետ Պ. Գազիմիր Բէրիէ իսկ, ինչպէս քանի մը ամիս առաջ թերթերը գրած էին, իրենց մէջ ալքօլի ոչ-արտածման վնասները գուցելու տեղ կը գտնէ, մատնանշելով ալքօլի գործածման կարելիութիւնը եւ հետզհետէ ընդարձակուիլը արուեստականութեան մէջ, մենք նոյն իսկ այդպիսի մտածումներ կամ արտածման վայրեր գտնելու հարկին մէջ չենք գտնուիր, եւ հետեւաբար չկայ մեր մէջ պատճառ մը որ ալքօլի լքումը ամէն կարգի անձանց համար կարելի չըլլայ։

ՊԱՐԻՏ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՆՈՒԷՐԸ

(ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՏԿԵՐ)

— Բարի ճանապարհ Գէորգ, ո՞ւր այդպէս արագ արագ, մարդ Աստուծոյ ո՞վ կը հալածէ քեզ։

— Օ՜, բարեւ, բարեւ, Վահրամ ո՞ւր էիր պահուըտեր, երեք օրէ ի վեր քեզ փնտռելով հոգիս ելաւ։

— Ի՞նչ է, նորէն գաղտնիք մը ունիս։

— Ալ գաղտնիք չէ հաստատ լուր մը։

— Խեր ըլլայ։

— Խօսք առի վերջապէս, Զարուհին իմս է։

— Շիտա՞կ կ'ըսես, հապա ես որ այնչափ թերահաւատ էի... դարձեալ չեմ հաւատար, անպատճառ կատակ կ'ընես։

— Կատակի ինչ կայ, եղբայր։

— Ոչ թէ դուն անարժան ես Զարուհիին եւ անոր համար հաւատք չունիմ, այլ գիտես, աներցուդ հպարտ մարդ մըն է, վարժապետի մը աղջիկ չտար։ Զսպելով, թէ քեզմէ լաւ ալ չի կրնար գտնել։

— Իրաւունք չունիս այդ տեսակ լեզու գործածելու աներոջս մասին։

— Օ՜, օ՜, իրաւ խնդիրը վերջացեր է եղեր, բարի վայելում ուրեմն. Նշանտուքը ե՞րբ է։

— Յառաջիկայ շաբաթ օր։

— Ուրեմն կիրակի կու գանք ընկերներով շնորհաւորելու քեզ։

— Բարի, հազար բարով։

Այս խօսակցութենէն յետոյ երկու ընկերները իրարմէ բաժնուեցան։

* *

Երկու օր է որ Գէորգ երջանկութեան գագաթնակէտին վրայ կը գտնուէր։ Վերջապէս կրցեր էր ձեռք ձգել այն, որուն համար կարծես թէ կ'ապրէր երկու տարիէ ի վեր։

[illegible] յաջողեր էր միջնակարգ վարժարանի մը մէջ ուսանիլ եւ ընթացաւարտ ըլլալէ յետոյ ուսուցչութեան կոչուած էր քաղաքը, ուր կը պաշտօնավարէր երեք տարիէ ի վեր։

Մինչեւ այն օրը, ոչ ոք դժգոհած էր անոր պաշտօնավարութենէն. աշխատասէր, գործունեայ, խղճամիտ պաշտօնեայ մը եղած էր։ Խստապահանջ՝ բայց միշտ հաճութեամբ կատարել տուեր էր աշակերտներուն՝ մինչեւ անգամ անոնց չսիրած պարտականութիւնները։

Կը սիրուէր աշակերտներէն եւ եղբօր մը պէս կը սիրէր զանոնք փոխադարձաբար։

Քննութեան ժամանակ տիկին մը ու գեղանի օրիորդ մը զինքը շրջապատած էին ուսուցչարանին մէջ, ուր իրմէ զատ ոչ ոք կը գտնուէր։

— Պարոն, ըսաւ տիկինը, կրցայ գըտնել յարմար առիթ մը, ձեզի յայտնելու համար իմ շնորհակալութիւններս զաւկիս հանդէպ ձեր ցոյց տուած համակրանքին համար։ Մեր քաղաքը մինչեւ հիմա չէր ունեցած ձեզի պէս երիտասարդ վարժապետ մը, որ այնչափ սիրելի ըլլար իր աշակերտներուն, որչափ որ դուք էք։ Հաւատացէք խօսքիս ճշմարտութեան, ձեր աշակերտները կրնան վկայել։

Այս ըսելով սեղմած էր անոր ձեռքը։

— Օրիորդն ալ աղջիկս է, Վահանին քոյրը, ան ալ կը փափաքի յայտնել ձեզ իր շնորհակալութիւնները։

Գէորգ մեքենաբար գլուխը խոնարհեցուցեր էր թեթեւօրէն։ Կարմրած էր, շատ կարմրած եւ իր շփոթութեան մէջ հազիւ կրցեր էր շնորհակալութեան երկու բառ արտասանել այդ երկու տիկիններուն, որոնք զինքը այդպէս յանկարծակիի բերած էին։

Օր մըն ալ երբ բարեկամի մը տունէն կը դառնար, դրան մը առջեւ կանգնած տեսեր էր Վահանին մայրը, եւ առ ի քաղաքավարութիւն գլխու թեթեւ շարժումով մը բարեւեր էր զայն։

— Դուք մեր թաղին մէջ, ո՞ւրկէ ո՞ւր, Գէորգ էֆէնտի։

— Բարեկամի մը այցելութեան գացեր էի։

Այդ միջոցին Վահանը տունէն դուրս էր ելեր եւ մօրը ականջին բան մըն էր փսփսացեր։

— Գէորգ էֆէնտի, լսեցէ՞ք ինչ կ'ըսէ Վահանը. «Եթէ Գէորգ էֆէնտին վեր չգայ կը վշտանամ։»

— Սիրո՛վ կ'ընդունէի, եթէ ժամանակը ուշ չըլլար, արդէն ժամադիր եմ բարեկամի մը հետ, եւ հազիւ թէ կրնամ հասնիլ։

Նորէն փսփսուք զաւկին եւ մօրը միջեւ։

— Վահան այդ առարկութիւնը չընդունիր, քանի մը րոպէի համար թող ըլլայ, վեր գայ, կ'ըսէ։ Վահանին ես ալ ձայնակից եմ, վեր եկէ՛ք, սուրճ մը առէք ու գացէ՛ք. կէս ժամէն քաղաքին շրջա՛նը կրնաք կատարել։

Գէորգ չէր կրցած մերժել այդ առաջարկը եւ առաջին անգամ ըլլալով ոտք էր կոխած այդ տունը։ Սիրով ընդունուեր էր այդ ընտանիքէն։

Յաճախակի փոխանակուած այցելութիւններով մասնաւոր բարեկամութիւն մը կրցեր էր հաստատել տան օրիորդին հետ։ Ժամանակը այդ բարեկամութիւնը համակրանքի եւ [illegible] մօրը յայտներ էր իրողութիւնը, եւ խնդրեր էր որ հաւանի Գէորգը իրեն փեսայ ընտրել։

Տիկինը առանց ամուսնին հարցնելու բնական է չէր կրնար կարգադրութիւն մը ընել, եւ երբ ամուսնին յայտներ էր, այս վերջինը կրակ կտրած՝ բարկացեր էր կնոջը դէմ, որ պատճառ եղեր էր այն [illegible] տունը մուտ գտնելուն, հայհոյեր էր, Վահանին ծննդեան օրը անիծեր էր, Վահանին, որ առիթ դարձած էր այդ աղէտներուն....։

— Սակի՛ ալ, աղջիկս չեմ տար այդ վարժապետի կտորին, ըսեր ու վերջացուցեր էր խնդիրը նոյն պահուն։

Ամիսներով Գէորգ աշխատեր էր այդ մարդուն սիրելի ըլլալու, վերջապէս փեսացուներու սղութեան պատճառաւ հայրը կէս բերան խօսք էր տուած։

* *

Սակայն օրիորդը ուրիշ պաշտող մըն ալ ունէր, որ հարուստի մը զաւակը ըլլալու բախտէն զատ ուրիշ ոչինչ ունէր։ Երբ Գորեգին (այս էր անունը) իմացաւ թէ Զարուհին պիտի նշանուի Գէորգին հետ, վստահ իր դրամին կատարելիք դերին վրայ, դիմեց օրիորդին հօրը։

Այս վերջինը հազիւ լսեց Գորեգինին խնդիրքը, հետեւելով տուն վազեց եւ կնոջը յայտնեց խնդիրը։

— Է՛յ, եղա՛ւ տիկին, լսեցի՞ր ինչ կ'ըսէ, խեղճ Գէորգին խօսք չտուինք, հապա Զարուհի՛ն...

— Է՛յ դուն ալ, Գէորգ մը առեր էք կ'երթաք, գոնէ ան ալ մարդ մը ըլլար։ Արդէն [illegible] ամուսնացողներուն բոլորն ալ դժբախտ են եղեր։

Երկար կռիւներ տեղի ունեցան տան մէջ։ Զարուհին շատ լացաւ, բայց վերջապէս հաւանութիւն յայտնեց։

Յաջորդ առաւօտուն, երբ Գէորգ իր իրիկուան նշանտուքին համար նուէրներ կը պատրաստէր, առ երկտողը ստացաւ.

«Պարոն,

«Թէեւ երկու օր առաջ աղջկանս ձեռքը խնդրած էիք եւ ես ալ չէի մերժած, սակայն պարագաներու բերումով, այժմ ստիպուած եմ ձեզ յայտնել, թէ անկարելի է այդ ամուսնութիւնը։»

Բոց կտրեցաւ խեղճ Գէորգը, կրկին ու կրկին կարդաց, արտասուքի կաթիլներ թրջեցին թուղթը։

— Վահրամին կարծիքը շիտակ է եղեր, [illegible] հարուստ փեսայ մըն է գտեր։

Զարուհին նշանուեցաւ, եւ ամուսնացաւ Գորեգինին հետ։ Գէորգ ներկայ եղաւ հարսնիքին ու աչքովը տեսաւ ամէն բան։

Այդ տարուան վերջը Գէորգ հրաժարեցաւ քաղաքին ուսուցչութենէն ու մեկնեցաւ ուրիշ տեղ, հոն բախտը գտնելու նպատակաւ։

* *

Այս դէպքերուն վրայ ամբողջ քանի տարիներ անցեր էին։ Զարուհին ա՛լ կորսնցուցեր էր իր երիտասարդական թարմութիւնը։ Աղջիկ ամուսնացնելու կարգը իրեն եկած էր, եւ ստուգիւ ալ իր աղջիկը՝ Շուշանիկ պիտի ամուսնանար կօշկակարի մը հետ։

Ամուսինը՝ հօրմէն ժառանգած հարըստութենէն ապրելու չափ իսկ դրամ չէր թողուցած։

Հարսնիքին իրիկունը Նամակատան ցրուիչը ծրար մը ու նամակ մը բերաւ Զարուհիի [illegible] նամակին վրայ, որովհետեւ կեանքին մէջ առաջին անգամն էր, որ իրեն հասցէին ուղղուած նամակ մը կը ստանար։

Գնաց առանձին սենեակ մը, բացաւ զայն դողդղալով ու կարդաց.

«Տիկին,

«Անշուշտ մոռցած էք մինչեւ հիմա այն երիտասարդը, որ այնչափ սիրեց ու պաշտեց զՁեզ։ Եթէ սխալ է ենթադրութիւնս ի հարկէ պիտի ներէք մեռելի մը։

«Ձեզմէ բաժնուեցայ ստուգիւ, բայց Ձեր յիշատակը պահեցի սրտիս մէջ, եւ Ձեր պատկերովը միայն ապրեցայ։

«Հիմա, որ կը թողում այս աշխարհը, Տիկին, պզտիկ խնդիրք մը ունիմ Ձեզի ընելիք. յանուն մեր վաղեմի սիրոյն ընդունեցէք այս պզտիկ նուէրը, ադամանդեայ զարդը եւ անով զարդարեցէք Ձեր զաւկին գլուխը։ Նոյնպէս ընդունեցէք հազար ոսկինոց չէքը։

«Ի կրկին տեսութիւն հո՛ն, երջանկութեան երկրին մէջ»։

Ձերդ՝ ԳԷՈՐԳ»

Երեք տարի առաջ Գէորգ մեռած էր, եւ այս անակնկալը ընելու պաշտօնը յանձնած էր իր ամենասիրելի մէկ բարեկամին։

ՄԻՆՏԻՐԻՆ

—(24)—

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ Թարգմանիչ
ՊԻԵՐ ԼՈԹԻ Տ. Փ. ՇԱԼՃԵԱՆ

ԻԷ.

Առտուան ժամերն աւելի զուարթ են. ագռաւներուն երգը, փայտէ սողնակներուն կռինչը՝ որոնք կը բացուին դրացիներու տուներուն մէջ, կամ թէ այլանդակ ճիչը փոքրիկ մրգավաճառին՝ որ արշալոյսին կ'անցնի մեր բարձր արուարձանէն։

Այս բոլորին հետ կայ մանաւանդ երկայն աղօթքը Տիկին Բուէնին որ վերէն, տախտակամածին մէջէն դէպի մեզ կը հասնի, ճռճռիկի մը երգին պէս միօրինակ, կանոնաւոր, եւ օրօրող՝ աղբիւրի մը գլգլանքին նման։ Ան նուազն երեք քառորդ ժամ կը տեւէ ան, բարձր արագ ու անզգալի արտասանութեամբ սաղմոսերգութիւն մը։ Մերթ ընդ մերթ, երբ ձանձրացած աղջիկները ա՛լ մտիկ չեն ըներ, աղօթքին կը միացնէ չար ծափահարութիւն մը, կամ թէ մանրագործ չինուած տեսակ մը փայտէ զանգակին ճռճիմ թքթքոցը. անվերջանալի եւ շարունակ հեծեծուն է ան՝ զառանցքի մէջ գտնուող պառաւ այծի մը պաղատանքին պէս....։

«Ձեռքերն ու ոտքերը լուալէ յետոյ, կ'ըսէ Սուրբ գիրքը, պէտք է աղօթել մեծ աստուծոյն, Ամա-Թէռասւ-Օմի-Քամիին, որ ճապոնի ազգութեան զօրութեանց աղբիւրն է. պէտք է աղօթել անկէ ծագող բոլոր հանգուցեալ հոգիներուն համար, մինչեւ ամենայետին սերունդները. օդի եւ ծովու ոգիներուն, գաղտնի եւ անմաքուր տեղերու ոգիներուն, գերեզմանական ոգիներուն, եւն, եւն»։

«Կը պաղատիմ ու կ'աղաչեմ զքեզ, կ'երգէ տիկին Բուէն, «Ո՛վ Ամա-Թէռասւ-Օմի-Քամի, զօրութեանց թագաւոր, պահպանէ՛ քու ժողովուրդդ որ պատրաստ է ինքզինքը զոհելու իր ծննդավայրին համար։ Շնորհէ՛ ինծի որ սուրբ ըլլամ քեզի նման եւ փարատէ՛ մտքիս մթին խորհուրդներս։ Ես վատ ու մեղաւոր մըն եմ. սրբէ՛ ինծմէ իմ վատութիւններս ու մեղքերս, ինչպէս որ հիւսիսային հովը դէպի ծով կը քշէ ցամաքի փոշին։ Մաքրէ՛ եւ սրբէ՛ իմ աղտեղութիւններս, ինչպէս որ աղտեղի ձորձերը կը մաքրեն Քամօի գետակին մէջ։— Շնորհէ ըրէ՛ որ աշխարհի ամէնէ՛ն հարուստ կինն ըլլամ։ Կը հաւատամ քու լոյսիդ՝ որ պիտի տարածուի երկրի վրայ եւ անդադար պիտի լուսաւորէ զայն իմ երջանկութեանս համար։ Պահպանէ՛ իմ ընտանիքիս առողջութիւնը եւ մանաւանդ իմս, ո՛վ Ամա-Թէռասւ-Օմի-Քամի, որ միայն զքեզ կը սիրեմ ու կը պաշտեմ եւն, եւն.»

Ասոնց կուգան բոլոր ոգիները եւ նախնիքներու անվերջ ցանկը։

Իր պառաւ կանացի ձայնովը տիկին Բուէն կ'երգէ այս ամէնը, առանց բառ մը մոռնալու, եւ շնչասպառ ըլլալու չափ արագ։

Ու շա՜տ տարօրինակ է լսելը. վերջերը՝ ա՛լ մարդկային երգի մը չը նմանիր ան, հապա շարք մըն է մոգական բառերու՝ որոնք իբր թէ կը պարպուին ու կը խառնուին անսպառ գլանի մը բերնէն, երթալ օդին մէջ թռչելու համար։ Իր տարօրինակութեամբը, ինչպէս նաեւ [illegible] հանգամանքովը՝ հետզհետէ տեսակ մը կրօնային տպաւորութիւն կը ներգործէ առաւօտին մրափի գլխուս մէջ։

Ամէն օր կ'արթննամ այս մոլեռանդ սաղմոսերգութեան աղմուկէն՝ որ մեր ներքեւը կը թրթռայ ամառուան առաւօտներու անքնջելի հնչունութեանը մէջ,— մինչդեռ մեր կանթեղները կը մարին ժպտուն Պուտտային առջեւ, մինչդեռ յախճապակեայ արեւը՝ հազիւ ծագած՝ մեր փեղկերուն ճեղքերէն ներս կը ղրկէ իր ճառագայթները՝ որոնք մեր մթին բնակարանին եւ գիշերագոյն ցանցին մէջէն կը թափանցեն երկայն ոսկի սլաքներու նման։

Ճիշդ այս պահուն պէտք է ելլել անկողնէն, արագ արագ իջնել մինչեւ ծովը հանող ցողաթաթաւ խոտերով եզերուած արահետներէն, նաւս մտնելու համար։

ԻԸ.

Քրիզանթէմ քիչ գոյքեր բերած է իր հետը, աղէկ գիտնալով որ ամուսնութիւնը երկարատեւ չը պիտի ըլլայ։

Իր շրջազգեստներն ու գեղեցիկ գօտիները զետեղած է փոքրիկ գոց պահարաններու մէջ՝ որոնք մեր յարկաբաժնին մէկ պատին մէջ մտած են (հիւսիսային պատը, չորսին մէջ միակը՝ որ քակելի չէ)։ Այդ պահարաններուն դռնակները ճերմակ թաւաքարտէ շինուած են, դարակները, ներքին մասերը՝ նրբաճաշակ բռնուած տախտակներէ՝ որոնք այնքան հանճարեղ կերպով մը շինուած են՝ որ կասկածիլ կուտան թէ կրկին յատակներ նենգամիտ ագուցուածքներ կը պարունակեն։ Առանց վստահութեան կը դրուին հոն առարկաները, այն տարտամ մտածումով որ այդ պահարաններն իրենք իրենցմէ իսկ կրնան զանոնք անհետացընել։

Քրիզանթէմի գոյքերուն մէջ ամենէն աւելի զուարճալին է նամակներու եւ յիշատակներու տուփը՝ որ անգլիական արտադրութիւն մըն է թիթեղէ շինուած. իր կափարիչին վրայ նկարուած է Լոնտոնի շրջակայքի մէկ գործարանին գունաւոր պատկերը։— Բնականաբար տարաշխարհիկ արուեստի խաղալիկ-իրեղէն մը ըլլալուն համար է որ Քրիզանթէմ զայն նախամեծար կը համարի իր ունեցած բոլոր ուրիշ սիրուն տուփերէն՝ որոնք դաճէ կամ նախշուն ու մանրանկար փայտէ շինուած են։

Անոր մէջ կը գտնուին Մուսմէի մը թղթակցութեան համար կարեւոր եղած ամէն բաները. չինական մելան, վրձին մը խիստ նուրբ եւ երկար շերտերով գորշագոյն թուղթ, այլանդակ պահարաններ, ուր այդ թուղթը ինքն իր վրայ երեսուն անգամ մը ծալլուելէ յետոյ կը ներմուծուի, եւ որոնք զարդարուած են գիւղանկարներով, ձկներով, խեչափառներով ու թռչուններով։

Անոր մէջ իրեն ուղղուած հին նամակներու վրայ կը ճանչնամ այն երկու սկզբնատառերը՝ որոնք իր անունը կը կազմեն,— Քիքու-Սան (Մատամ Քրիզանթէմ)։ Ու երբ իրեն կը հարցնեմ, լուրջ դէմքով մը ճափոներէն կ'ըսէ ինծի.

— Սիրելի՛ս, ասոնք իմ բարեկամուհիներէս եկած նամակներ են։

Օ՜հ, Քրիզանթէմի այդ բարեկամուհիները ի՜նչ դէմքեր ունին ! Նոյն տուփին մէջ կը գտնուին անոնց լուսանկարները՝ այցետոմսերու վրայ փակցուած, եւ անոնց ետին Նակազաքիի ամենէն վարպետին, Ուէնօի անունը.— փոքրիկ մարմիններ, որոնք սահեցուած են հովահարի վրայ շինուած գիւղանկարներու մէջ զետեղուելու համար, եւ որոնք ջանացեր են լաւ կեցուածք մը ունենալ, երբ իրենց ծածրակը անցուցած են գլխայենարանին մէջ՝ ըսելով. «Ալ մի՛ շարժիք»։

Շատ զուարճալի պիտի ըլլար կարդալ բարեկամուհիներու այդ նամակները, մանաւանդ իմ Մուսմէիս անոնց տուած պատասխանները....։

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Բորթ-Արթուրի աղէտը. — «Բեդրոբավլովսք»ի ընկղմիլը. — Սուգի արտայայտութիւններ. — Ցաւակցական հեռագիրներ. — Ճապոնի մէջ. — Ռուսիոյ մէջ. — Ռուսիոյ թնդանօթները. — Բորթ-Արթուրի մէջ. — Չէզոքները։

Պետերսպուրկ 14 ապրիլ. — (Մարկնի Թղթակցէն). — Ջինի փոթորիկը որ ծովուն վերադարձը ծանուցանելու եղելութիւնը ունի, անգամ մը եւս կ'աւելցնէ ռուս ժողովուրդին տխրութիւնը ու վիշտը։ Նաւարանին մատուռէն կ'ելլեմ ուր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Բեդրոբավլովսքի յիշատակին համար։ Բոլոր ծովակալները, նաւային բարձրաստիճան պաշտօնեաները, զօրավարները եւ դեսպանատանց կողմէ պատուիրակներ ներկայ էին։ Ավէլան ծովակալը տաճարին դուռէն կ'ընդունէր տիկին Մաքարովը, աղջիկը եւ տղան։ Ընդհանուր լռութիւն կը տիրէր։ Տիկին Մաքարով արտասուելով կը յառաջանայ դողդղալով։ Ավէլան ծովակալը իր թեւը կ'առնէ զայն։ Այդ միջոցին կը ժամանեն Վլատիմիր, Անտրէ, Նիքոլա Միխայիլ ու Ալեքսի մեծ դուքսերը եւ Օլտէնպուրկի իշխանը որոնք Մաքարովի այրիին ձեռքերը կը համբուրեն մխիթարական խօսքերով։ Մայր կայսրուհին եւ Մարիա Բաւլովնա մեծ դքսուհին ողջագուրեցին զայն, յետոյ անոր հետ մատուռ մտան։ Կայսրը, խոր լռութեան մէջէն, ծովակալի համազգեստով, կէսօրին ժամանեց Զարեւիչին հետ։ Նիքոլա Բ. չի ծածկեր իր վիշտը եւ յայտնի կերպով կ'երեւայ կսկիծը։ Բոլոր ներկաներուն հետ ծնրադրեց ձեռքը կերոն մը բռնած։ Արարողութիւնը քանի վայրկեան տեւեց։ Կայսրը Մաքարով ծովակալին այրիին հետ քանի մը վայրկեան տեսակցեցաւ, աշխատելով մեղմել անոր վիշտը, յետոյ կայսրը մեկնեցաւ դժուարաւ արտասուքը զսպելով։ Մայր կայսրուհին ինչպէս նաեւ ներկաներէն շատերը կ'արտասուէին։

Բարիզ. — Այս առտու Տարիւ փողոցին ռուսական եկեղեցիին մէջն ալ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ։ Ներկայ գտնուեցան Բարիզի ռուսական դեսպանը, դեսպանատան պաշտօնեաները եւ ռուս գաղթականութեան երեւելիները։

— Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին կողմէ Ռուսիոյ կայսեր ուղղուած ցաւակցական հեռագիրէն զատ, Պ. Տէլքասէի կողմէ արարողապետ Պ. Արման Մոլլար դեսպան Պ. Նէլիտովի ներկայանալով ցաւակցութիւն յայտնեց։ Ֆրանսայի զանազան նահանգային խորհուրդները ցաւակցութեան եւ համակրութեան քուէներ առին։ Ֆրանսայի ծովային նախարարն ալ ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Ռուսիոյ ծովային նախարարին։

Պերլին. — Գերմանիոյ կայսրը սա հեռագիրը ուղղեց Նիքոլա Բ.ի. — «Ռուսական սուգը գերմանական սուգ մըն է։ Մաքարով ծովակալին նման մարդու մը մահը ամբողջ աշխարհի նաւատորմին համար կորուստ մըն է.»

Պետերսպուրկ. — Դեր-ծովակալ Ուխթոմսքի իշխանը Բորթ-Արթուրէն ապրիլ 14 թուականով կը հեռագրէ թէ նաւային սպայ Վասիլիեվի, Աքիմովի, Պուրաչքովի, բժիշկ Վոլքովիչի եւ քանի մը նաւաստիներու դիակները գտնուած են։ Նոյն հեռագիրը կը յայտնէ թէ թորփիլանաւերու գիշերուան արշաւանքին առթիւ ընկղմած Պեսրաշնի թորփիլանաւէն հինգ նաւաստիներ միայն ազատուեր են։ Միեւնոյն միջոցին Բոպիէտա զրահաւորը թորփիլի մը զարնուեր է աջ կողմի եզերքին մէջտեղէն։ Նաւը, թէեւ ծանրապէս վնասուած, կրցեր է առանց ուրիշին օգնութեան, նաւահանգիստ մտնել։ Այդ կերպով երկու մարտանաւեր եւս պակսած են Բորթ-Արթուրի նաւատորմէն։

— Բոպիէտա, որ Բորթ-Արթուրի նաւատորմին համար կարեւոր կը նկատուի, 1900ին շինուած է, ունի 133 մեթր երկայնութիւն, 22 լայնութիւն, 12,700 թոնօ տարողութիւն, 15,490 ձիու ույժով մեքենայ մը, ժամը 19 մղոն արագութիւն եւ թորփիլ արձակելու վեց խողովակ, նաեւ 25 սպայ ու 707 զինուոր։ Պեսրաշնի թորփիլանաւն ալ, 1900ին շինուած, 350 թոնօ տարողութիւն ունի, 5500 ձիու ույժով մեքենայ եւ 28 հանգոյց արագութիւն, 6 թնդանօթ եւ թորփիլ արձակելու երեք խողովակ։

Պետերսպուրկ. — (Մարկնի Թղթակցէն). — Վլատիմիր մեծ դուքսին արքունեաց արարողապետ Կոլիցին իշխանը, այս առտու, հաճեցաւ զիս ընդունիլ եւ սա տեղեկութիւնները հաղորդեց. — «Երէկ առտու ժամ 7ին հեռագիր մը հասաւ [illegible] Ուխթոմսքի իշխանին կողմէ, ծանուցանելով միայն թէ Կիրիլ մեծ դուքսը վիրաւորուած է։ Այդ հեռագիրը ժամ 8ին միայն յանձնեցին Վլատիմիր մեծ դուքսին, երբ արթնցաւ։ Այս վերջինը իսկոյն հեռաձայնով տեղեկութիւն հաղորդեց կայսեր մասնաւոր դիւանին, նաւատորմին պետ Ալեքսի մեծ դուքսին եւ սպայակոյտին պետ Ռոժէսվէնսքի ծովակալին։ Ժամ 10ին նոր տեղեկութիւն մը չկայ։ Կ'ենթադրուէր թէ Կիրիլ մեծ դուքսը ճակատամարտի մը առթիւ վիրաւորուած էր, երբ կէսօրին ժամանեց Պօրիս մեծ դուքսէն հեռագիր մը՝ ծանուցանող թէ իր եղբօրը երեսը եւ ձեռներուն ալ այրուածքներ եւ ճմլուածքներ ունեցած է։ Պօրիս մեծ դուքսը որ քաղաքէն կը դիտէր նաւարանին վերադարձը, կ'ըսէ թէ յանկարծ տեսեր է ջուրի եւ մուխի սիւնի մը բարձրացումը, յետոյ նաւու մը հակառակ կողմը դառնալը եւ վայրկեան մը մէկ կողմի վրայ մնալէ ետքը, ծովին յատակը անհետանալը։ Չորս վայրկեան բաւական եղած էր քանդման այդ գործին համար։ Ջուրին երեսը բան մը չէր մնացած ու հանդարտած էր։ Միւս նաւերէն իսկոյն ղրկուած շոգենաւեր ազատեցին քանի մը լողացողներ՝ Կիրիլ մեծ դուքսը, հրամանատարը, հինգ սպաներ եւ քանի չափ նաւաստիներ. ամէնքն ալ վիրաւորուած էին եւ այրուածքներ ու ճմլուածքներ ունէին։ Կիրիլ մեծ դուքսին առողջական վիճակին համար մտահոգութիւն կը տիրէ՝ զգացած ջղային ցնցումին հետեւանքով։ Հիմա Լիաօ-Եանկ կամ Մուքտէն կը գտնուի եւ բաւական զօրաւոր առողջութիւն ունի։ Մեծ դուքսը յանդուգն ու անվեհեր սպայ մը ըլլալով, վերջերս ուզած էր թորփիլանաւի մը հրամանատարութիւնը վարել։ Կոլիցին իշխանը կ'ըսէ թէ բարձրագոյն շրջանակներուն մէջ կը մտածուի որ Բեդրոբավլովսք հանդիպեր է պայթուցիկ գործիքի մը որ առկային գտնուած չէ եւ զոր ճապոնները հոն թողած էին վերջին անգամ Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստ մուտքը փակելու համար կատարուած փորձին առթին։ Այդ գործիքը ճեղքեր է մեքենաներու արտաքին միջնորմները. առանք պայթեր են՝ կաթսաներ արձակելով եւ նաւը հակառակ կողմին դարձ ելով։ Ազատուողները անշուշտ վերին կամրջակին վրայ կը գտնուէին. երբ նաւը կը ծռէր առանց ամէնքն ալ ծովը թափած էին. անոնց վրայ տեսնուած այրուածքները եւ հարուածները [illegible] պարագան։ Մաքարով դեր-ծովակալը իր սպայակոյտին հետ հաւաքուած էր՝ ճապոնական նաւատորմին դէմ հարկ եղած ծրագիրը պատրաստելու համար. կ'երեւայ թէ ծովակալը չզգալի եղած է, վասն զի շոգենաւը ամբողջութեամբ ընկղմած ըլլալու է, քանի որ մինչեւ հիմա բեկոր մը չէ տեսնուած։ Կիրիլ մեծ դուքսին թիկնապահ հազարապետ Կրապել մասնաւոր բժիշկով մը երէկ իրիկուն Բորթ-Արթուր ուղեւորեցաւ։ Մեռելներուն ցանկը առկային հաղորդուած չէ։ Շէրէմէթիեվ կոմսուհին որ իր որդւոյն համար մտահոգ էր, իմացաւ որ առջի օրը Բեդրոբավլովսքէն [illegible] մարտանաւը անցեր է։

Թոքիօ. — Ճապոնները կ'ըսեն թէ իրենք խորտակած են Բեդրոբավլովսքը։ Ճապոնական ծովակալ Ուրիուի տեղեկագիրը աղէտին նկատմամբ բնաւ չի համապատասխաներ Ուխթոմսքի ծովակալին հեռագրին։ Ինչպէս յայտնի է, Ուխթոմսքի ծովակալը առժամաբար կը վարէ Բորթ-Արթուրի նաւաբաժինին հրամանատարութիւնը։ Ահաւասիկ ամփոփումը Ուրիու ծովակալին տեղեկագրին զոր ուղղած է Ճապոնի ծովային նախարարին։

«Թոկօ ծովակալին նաւատորմը առտուն յարձակելով ընկղմեց Բեդրոբավլովսքի ձեւով զրահաւոր մը եւ թորփիլանաւ մը։ Ճապոնները մէկ վիրաւոր զատ ուրիշ կորուստ չունեցան։»

Պետերսպուրկ. — Հաւաստի հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Բեդրոբավլովսքի աղէտին պատճառը շատ բնական է ու իրողութեամբ որ Ենիսէի մարտանաւին ընկղմելով կորսուեցան ականներ դրուած տեղերուն յատակագծերը։ Ինչպէս յայտնի է, այդ նաւը ընկղմեցաւ, սխալմամբ զարնուելով իր դրած թորփիլներէն մէկուն։ Նաւատորմը հիմա չգիտնալով ականներուն գտնուած տեղերը միշտ վտանգի տակ է։ Մաքարով ծովակալը արդէն փնտռել եւ բնաջինջ ընել տուած էր բազմաթիւ ականներ, բայց յատակագծերը չգտնուելով այդ խուզարկութիւնները անկատար եղան եւ վտանգը միշտ կար, հակառակ զգուշական միջոցներու։

— Կիրիլ մեծ դուքսը հեռագրեր է իր եղբօրը Վլատիմիր մեծ դուքսին՝ արտօնել զինքը Բետերսպուրկ դառնալու, վասն զի աղէտին պատճառած յուզումէն ալ եւս անկարող է շարունակելու իր պաշտօնը։

— Մաքարով ծովակալը յայտարարած էր որ պատերազմի ատեն խոշոր զրահաւորները այն մեծ վտանգը ունին որ բնաւ չի հասկցուիր, երբ անոնք ընկղմին։ Քանի մը տարի առաջ ալ նոյն դիտողութիւնը ըրած էր երբ անգլիական մեծ զրահաւոր մը ընկղմեցաւ իր ամբողջ նաւաստիներով։ Հիմա յայտնի կ'ըլլայ թէ որքան իրաւունք ունէր Մաքարով ծովակալը։

— Պատերազմը սկսելէն ի վեր Բետերսպուրկ հիմակուանին նման սուգի օր մը չէր անցուցած։ Նաւարանի մատուռին եւ Իսահակի ու Կազանի մայր եկեղեցիներուն մէջ հոգեհանգիստներ կատարուեցան զոհերուն համար։ Նիքոլա կայսրը, Բեդրոբավլովսքի աղէտը ծանուցանող հեռագիրը ստանալէն, սկսեր է արտասուել. հիմա ժողովուրդն ալ կ'ողբայ այդ աղէտը։

— Պիրժավիեա լրագիրը կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ նաւատորմին մէկ մասը առկային լաւ վիճակի մէջ է եւ թէ ճապոններուն յաղթանակը վայրկենական բան մըն է։ Վիէտոմոսթի ալ կ'ըսէ թէ շատ դառն է խորհիլ Ռուսիոյ հակառակորդներուն զգացած ուրախութեան վրայ։ Ժողովուրդը որ շատ ծարաւի է լուրերու մասին, դիտեց թէ այս իրիկուն, ութ շաբաթէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, պատերազմի վրայ լուր հրատարակուած չէ. այդ զուգադիպութեան անհաստատ մեկնութիւն մը կը տրուի։

Էյտքունէն. — (Նիւ-Եորք-Հէրըլտի Թղթակցէն). — Իրազեկ անձնաւորութիւն մը որ ուղղակի Բետերսպուրկէն գալով անկէ անցաւ, տարօրինակ իրողութիւն մը պատմեց որ թնդանօթաձիգներու բարձրաստիճան սպայէ մը իմացած էր։ Այդ մասին շատ կը խօսուի Բետերսպուրկի մէջ եւ մեծ յուզում յառաջ բերած է զինուորական շրջանակներուն մէջ։ Ահաւասիկ իրողութիւնը. — Անցեալ աշնան երբ յարաբերութիւնները սկսան ձգտիլ Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ, տեսնուեցաւ թէ Ռուսիա որ ընդհանրապէս [illegible] կ'ունենայ, լեռնային թեթեւ թնդանօթներէ զուրկ է։ Ուստի պէտք էր շուտով լրացնել այդ թերին։ Ճիշդ այդ միջոցին Ֆրանսա թեթեւ եւ կարճ լեռնային նոր տեսակ թնդանօթ մը ընդունած էր։ Ռուսիա իսկոյն իր դաշնակցին դիմեց որ հաւանեցաւ քանի մը [illegible] ղրկելու։ Ասոնք Բետերսպուրկի մէջ յանձնուեցան Ալթվաթէր զօրավարին որ Միխայիլ մեծ դուքսին տեղ թնդանօթաձիգներու ընդհանուր հրամանատարութիւնը կը վարէր, վասն զի մեծ դուքսը անձը դարմանելու համար Քան կը գտնուէր։ Զօրավարը, ինչպէս Ռուսիոյ [illegible] մեծամասնութիւնը, համոզուած էր որ Ճապոնի հետ չէր կրնար պատերազմ տեղի ունենալ, ուստի այդ նոր թնդանօթները Լեհաստանի սահմանագլուխը ղրկեց, ուր պէտք մը չկար։ Շաբաթ օրը Քուրոբաթքինի զօրավարին պաշտօնական հեռագիր մը ստացուեցաւ՝ ուզելով ֆրանսական նոր թնդանօթները որոնց պէտք ունէր իր գործը փութով աւարտելու համար։ Ալթվաթէր զօրավարը հրաւիրուեցաւ կայսեր ներկայութեանը, որ հարցուց թէ ինչո՞ւ է որ այդ թնդանօթները պատերազմի դաշտը չեն ղրկուած։ Զօրավարը խոստովանեցաւ եւ ըսաւ թէ չէր համակերպած տրուած հրամաններուն։ Վերջերս Ալթվաթէր զօրավարը մեռաւ եւ կ'ըսուի թէ անձնասպան եղած է։ Լեհաստանի սահմանագլուխը հեռագրուեցաւ, փութով Ծայրագոյն Արեւելք ղրկելու նոյն թնդանօթները։

— Մինչեւ հիմա կարծուած էր թէ Մաքարով ծովակալին գործունէութեան հետեւանքով ճապոնները եւս պիտի կենան Լիաօ-Թունկի ծովածոցին ծայրը զինուոր ցամաք հանելու գաղափարէն, բայց հիմա յայտնի կ'ըլլայ որ ճապոնական նաւերը եթէ Բորթ-Արթուրի բացերը երկաթ [illegible], ճապոնական փոխադրանաւերը առանց արգելքի պիտի կրնան երթեւեկել։

Չէ-Ֆու. — Ռուսական եւ ճապոնական աղբիւրներէ առնուած լուրերու նայելով, Բեդրոբավլովսք զոհ գացած է իրեն դէմ արձակուած թորփիլի մը։ Ճապոնները կանխամտածութեամբ ընկղմած են նոյն զրահաւորը։ Մաքարով ծովակալը նաւահանգիստէն դուրս ելլելէն ետքը, ճապոնական չորս թորփիլանաւեր նաւահանգիստին մուտքին մօտերը սպասեր են Բեդրոբավլովսքի վերադարձին, վասն զի անիկա ճապոնական յածանաւերուն ուղղութեամբը հեռացած էր նաւահանգիստէն։ Բեդրոբավլովսքի վերադարձին պահուն էր որ ճապոնական թորփիլանաւերը զայն զարկին։

Հռոմ. — Նիւ-Չուանկէն կը հեռագրեն թէ ճապոններու կողմէ Բորթ-Արթուրի գրաւումը մօտալուտ կ'երեւայ եւ թէ Թոկօ ծովակալը կը պատրաստուի զինուոր ցամաք հանել նոյն տեղը պաշարելու համար։

Ին-Քեաւ. — Բորթ-Արթուրի կառախումբը երէկ չժամանեց կամուրջի մը քանդումին հետեւանքով։

Ուէյ-Հայ-Ուէյ — (Թայմզի հեռագիր՝ անթել հեռագրի միջոցաւ՝ Հայմուն շոգենաւէն). — Կ'ուզեմ տեղեկութիւն հաղորդել ըմբռնել տալու համար թէ ո'րքան դժուար է չէզոք նաւի մը համար ներկայ գտնուիլ նաւային յարձակումի մը ցամաքի դէմ, ինչպէս անոր որուն ականատես եղանք երէկ։ Նախ պէտք է խույս տալ ցամաքի մարտկոցներու ռումբերէն. յետոյ պէտք է նաեւ հեռու պահել գործող մարտանաւերէն։ Այդ կերպով անկարելի կ'ըլլայ հասկնալ թէ ցամաքի վրայ ինչ վնաս պատահած է. նոյն իսկ մարտանաւերուն մէջ գտնուողներն ալ չեն կրնար հասկնալ, վասն զի ներկայ ժամանակին ռմբակոծութիւնները շատ հեռուէն կը կատարուին։ Մարտանաւերու միջեւ տեղի ունեցած ճակատամարտի մը համար միեւնոյնը չէ, վասն զի հեռաւորութիւնները բնականաբար այնքան շատ չեն, որքան պէտք է Բորթ-Արթուրի նման ամրոցներու վրայ յարձակելու համար։ Նաւային ճակատամարտի մը մէջ հեռաւորութիւնը հազար մեթր է եւ կարելի է բացառապէս նպաստաւոր վիճակի մը մէջ գտնուիլ ճակատամարտին ընթացքին հետեւելու։

Լոնտոն. — Բեդրոբավլովսքի աղէտը բուռն յուզում առաջ բերաւ Անգլիոյ մայրաքաղաքին մէջ։ Լրագիրները համակրութեամբ կը խօսին Ռուսիոյ նկատմամբ։ Ահաւասիկ թէ ի՛նչ կ'ըսէ Իվնինկ Սթանտարտ. — «[illegible] ամբողջ աշխարհը իր համակրութիւնը կը յայտնէ Ռուսիոյ՝ իր ենթակայ եղած այդ դժբաղդութեան համար։ Ռուսիա արդէն արժանի է ամէնուն յարգանքին՝ այն հաստատամտութեան համար, որով կը տոկայ այդ հարուածին։»

Պերլին. — Գերմանիոյ մէջ ընդհանուր համակրութիւն առաջ բերաւ Մաքարով ծովակալին մահը։ Անոր մահը անդարմանելի կորուստ մը կը նկատուի Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական նաւատորմին համար։

Նիւ-Եորք. — Մաքարով ծովակալին յիշատակին համար յարգանքներ մատուցուեցան։ Աղէտին նկատմամբ ռուսական աղբիւրէ ստացուած լուրերուն հաւատք կ'ընծայուի։ Սըն կ'ըսէ թէ սխալ է այն [illegible] որուն համաձայն Բեդրոբավլովսք զարնուած ըլլայ ականի մը։ Ռուսիոյ թէ՛ համակիրները եւ թէ հակառակորդները միահաղոյն կ'ողբան Մաքարով ծովակալին մահը։

Պետերսպուրկ. — Կ'ըսուի թէ պայթումը այն ատեն պատահեր է երբ Կիրիլ մեծ դուքսը մակոյկով Բեդրոբավլովսքէն հազիւ թէ հեռացած էր՝ Մաքարով ծովակալին հրամանները փութով տանելու մարտկոցներու հրամանատարին։ Բեկոր մը իյնալով մակոյկին վրայ, մակոյկը շրջեր է։ Մեծ դուքսը ուսէն ու սրունքէն վիրաւորուեր է. նաեւ երկար ատեն ծովին մէջ մնալէն 41 աստիճան տենդ մը ունի։

Շանկհայ. — Սէուլէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական զինուորներուն մեծ մասը Վի-Ճու ժամաներ է։ Ուրիշ զինուորներ ալ ցամաք պիտի ելլեն Կուլզան՝ Եալուի գետաբերանին մօտ։ Փոխադրանաւ մը Ճապոնէն տարեր է 70 զինուորներ որոնք դէպի Վի-Ճու կատարուած յառաջխաղացութեան ատեն վիրաւորուած են։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 18 ապրիլ. — Շանկայէն հասած հեռագիր մը կը հաստատէ թէ Չին երեք զօրաբանակ շարժման մէջ կը դնէ։ Ասոնց երկուքը Մանչուրիոյ սահմանագլուխը կ'ուղղուին։

ՓԱՐԻԶ. — Քուրոբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ թէ Մանչուրիոյ մէջ զինուորական գործողութիւնները ընդհատուած են, տեղացող յորդահոս անձրեւներուն հետեւանքով։

— Բետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Ճապոնցիները յածանաւ մը կորսնցուցեր են Բորթ-Արթուրի ծանօթ նաւամարտին մէջ։ Այդ յածանաւը թորփիլի մը վրայէն անցնելուն հետեւանքով ընկղմեր է։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ճապոնցիներու ծրագիրն է ամրացնել եւ պաշտպանել Քորէան, գրաւել Բորթ-Արթուրը եւ զօրք հանել Բիւցէվօ, հաղորդակցութիւնները կտրելու համար։ Ուրբաթ առտու նոր ռմբակոծութիւն մը եղաւ։

— Չէ հաստատուած այն լուրը թէ Բեդրոբավլովսք ընդծովեայ նաւու մը միջոցաւ ընկղմուեր է։

ԲԱՐԻԶ. — Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ ռուսական նաւատորմիղը դուրս չպիտի ելլէ մինչեւ որ ծովակալ Սքրիտլով հասնի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Վլատիմիր մեծ դուքսը վիրաբոյժ ղրկեց պատերազմի դաշտը իր զաւակը, մեծ դուքսը դարմանելու համար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Համաձայնութիւնը. — Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ. — Խորհրդարանական վաւերացումը Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի մէջ. — Պ. Պալֆուրի յայտարարութիւնը. — Լոնտոնի քաղաքապետութիւնը։

Լոնտոն, 14 ապրիլ. — Նախարարապետ Պ. Պալֆուր, անգլեւֆրանսական համաձայնութեան մասին երեսփոխանի մը կողմէ եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ ինք անհրաժեշտ կը նկատէ որ Ֆրանսայի մէջ տիրող օրէնքին համաձայն, Ծերակոյտը ու Երեսփ. ժողովը պէտք է վաւերացնեն այդ համաձայնութիւնը, որպէս զի արժէք մը ունենայ։ Պ. Պալֆուր յիշեց թէ Անգլիոյ մէջ թէեւ այնպէս չէ, սակայն կնքուած համաձայնութիւնը Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի, վասն զի բրիտանական երկրի մը ոչ մէկ մասը կարելի է ուրիշի թողուլ առանց անկէ բխած օրէնք մը։ Պ. Պալֆուր, ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ կնքուած համաձայնութենէն առաջ Անգլիոյ կառավարութեան եւ Մարոքի միջեւ բանակցութիւն չէ կատարուած եւ թէ բրիտանական կառավարութիւնը միայն Սպանիոյ կարծիքը ուզած է Մարոքի մէջ ունեցած շահերուն նկատմամբ։

— Լոնտոնի քաղաքապետութեան խորհուրդին մէկ գումարմանը մէջ, Լորտ-քաղաքապետին նախագահութեամբ, բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ մեծ գոհունակութիւն յայտնելով կնքուած համաձայնութեան համար որ աւելի պիտի ամրապնդէ երկու ժողովուրդներուն միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները։ Նաեւ կը յայտարարուի թէ այդ գործին մեծապէս նպաստած են Անգլիոյ թագաւորին եւ նախագահ Պ. Լուպէի փոխադարձ այցելութիւնները եւ բարեկամական անձնական զգացումները։ Լորտ-քաղաքապետը այդ որոշումը պիտի մատուցանէ Էտուարտ թագաւորին եւ Պ. Լուպէի։ Որոշման մէջ յիշուած է նաեւ այն խաղաղարար դերը զոր Անգլիոյ թագաւորը կատարած է իր գահակալութենէն ի վեր։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ. — Գերմանիոյ յարաբերութիւնները միւս տէրութեանց հետ. — Ֆոն Պիւլով կոմսին ճառը։

Պերլին, 14 ապրիլ. — Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը, այսօր, Երեսփոխանական ժողովին մէջ պատասխանեց [illegible] Ռըվէնթլով կոմսին եւ ընկերվարական կուսակցութեան պետ Պ. Պէպէլի ճառերուն։ Ներկայ պատերազմին մէջ Գերմանիոյ չէզոքութեան մասին նախարարապետը յայտարարեց թէ գերման ընկերվարականներուն չի վայլեր քննադատել նախարարութիւնը, վասն զի նոյն իսկ իրենց լրագիրները Ռուսիոյ դէմ կը գրեն եւ ուզածնին այն է որ վէճ մը առաջ բերեն Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ։ Ֆրանսայի մէջ ընկերվարականները աւելի խոհեմութեամբ կը գործեն։ Վերջերս [illegible] մէջ [illegible] Պ. Քոնպի այն յայտարարութիւնը թէ Ֆրանսա հաւատարիմ կը մնայ Ռուսիոյ։ Ֆոն Պիւլով կոմսը յարեց որ գերման նաւերուն օտար [illegible] ընդունելի է։ Գէթ կարելի է որ անոր մասին դիտողութիւն մը ըլլայ միջազգային աւանդութեանց տեսակէտով։ Ճապոնները, ինչպէս նաեւ Ռուսները կրնան նաւ գնել երբ ուզեն։ Նախարարապետը բողոքեց այն ամբաստանութեան դէմ թէ ինք [illegible] կուսակցութեան ծախուած ըլլայ։ Բաւ է թէ միայն նկատողութեան առած է Երեսփ. Ժողովին մէջ ամէն զօրաւոր կուսակցութեան գրաւած դիրքը։

ԹԻԲԷԹ

Անգլիական արշաւախումբը. — Յառաջխաղացումը. — Բուռն ընդդիմութիւն. — Կիանց-Ջէի գրաւումը։

Լոնտոն, 14 ապրիլ. — Հնդկաստանի նախարարը այսօրուան թուականով սա հեռագիրը ստացաւ Հնդկաստանի փոխարքայէն, Սիմլայէն ուղղուած. — «Ապրիլ 10ին Մաքտօնալտ զօրավարը, դէպի Կիանց-Ջէ կատարած իր յառաջխաղացութեան մէջ, բաւական ընդդիմութեան մը հանդիպեցաւ երկու հազար Թիպէթցիներու կողմէ։ Թշնամին պարտուեցաւ ու ցիրուցան եղաւ. Ունեցաւ իննսուն մեռեալ եւ բազմաթիւ վիրաւոր։ [illegible] Կիանց-Ջէի մեծ պաշտօնեան այցելութեան եկաւ Մաքտօնալտ զօրավարին, յայտարարելով որ խաղաղութեան փափաքող է։ Կը ծանուցուի թէ բազմաթիւ Թիպէթցիներ դէպի Շիկա-Ջէ փախեր են։»

Կիանց-Ջէ. — Թիպէթի հրամանատարը եւ չինացի զօրավարը այս առտու, առանց ընդդիմութեան, յանձնեցին Կիանց-Ջէի ամրոցը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — [illegible] Մանասթըրի կուսակալութեան [illegible] դիւանին [illegible] Մէհմէտ [illegible] էֆ.ի։

— [illegible] նահանգին [illegible] պաշտօնեայ [illegible] էֆ., [illegible] էֆ.։

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշանը արուեցաւ Ֆրանսայի Ն. եսփ. ժողովին անդամ եւ երկրորդ կարգի Օսմանիէ [illegible] Պ. Ֆրանսուա Տըլոնքլի։

— Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ [illegible] Համտի պէյի [illegible]։

— [illegible] Պ. [illegible] որ [illegible] քննութիւն կը կատարէ պատուական կերպով։ [illegible] մաքսային քննիչներէն Օսման Պէյզատէ Ալի Րիզա պէյի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Նեվրեքոպի Սքրըթնա գիւղին պուլկար ժողովուրդէն Իլիա Կէորկի, Տինոլ Բօսթա ու Տիմիթրի Աթաթոլ որոնք անկէ առաջ փախած էին, ձերբակալուեր են։

— Պուլկար փախստականներէն [illegible] այր ու կին զղջալով վերադարձեր են [illegible] գաւառակը։ Ասոնք ներողութիւն խնդրած ըլլալով, իրենց գիւղերը ղրկուած են։

— Սէլանիկի մէջ ոստիկանութիւնը կազմակերպելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, կայս. Իրատէի մը համաձայն,

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (55)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԻՇԱԿԵՐ ՄԱՐԴԸ

Ա.

Պ. Պոլիւլէ՝ սկիզբէն ի վեր այդ հարստութեան աւանդապահը եղած էր ծայրայեղ խղճմտութեամբ մը։

Գոնէ, արտաքուստ չկար բան մը որ ենթադրել տար թէ անուղիղ կերպով կը մատակարարէ այդ հարստութիւնը։

Իւրաքանչիւր եռամսեայի, Պ. տը Բէլուաթրն կանոնաւորապէս եւ ամբողջութեամբ կը ստանար իրեն յատկացուած եկամուտներուն մասնաբաժինները։

Բայց որչափ ալ պատուաւորապէս կատարէր մատակարարութիւնը, կրկին անյագ ախորժակներով կը նայէր այդ հարստութեան։

Պէտք էր անպատճառ միջոց մը գտնէր այդ հարստութիւնը ամբողջովին ճանկը ձգելու համար։

Դիւրին գործ չէր սակայն ասիկա։

Հարստութիւն մը՝ որուն դրամագլուխը ապահով ձեռքերու մէջ կը գտնուի, հարկաւ թաշկինակի մը պէս ձեռքի միակ շարժումով մը չգողցուիր։

Բայց եթէ այդ հարստութիւնը իր ամբողջութեամբ չկարենար գրաւել, գոնէ կրնար յափշտակել Մէլյուանի դրամատան այն բաժնեթուղթերը որոնք իր քով կը գտնուէին։

Միակ գործնական միջոց մը կար այդ ծրագիրը յաջողցնելու համար։

Բաժնեթուղթերը անշուշտ ստակի վերածել, կրկին դրամ տալ Բէլուաթրներուն, եւ իբր գրաւ այդ հողերը վար դնել։

Ինք ալ ատ ըրած էր արդէն։

Յետոյ, կամաց կամաց, որդի մը պէս՝ որ հսկայ ծառի մը արմատին մէջ սողոսկելով կը սկսի կծել զայն, ինք ալ բոլոր ճանկերը տարածած էր այդ հարստութեան վրայ։

Միայն թէ, որովհետեւ ուզած ատենը կրնար մէկ հարուածով ձեռքը անցընել ամէն բան, կ'ուշացնէր։

Ըսինք արդէն որ սիրահարուած էր Իվոնի։

Չէր ուզեր անխիղճ պահանջատէրի մը հանգամանքը տալ ինքզինքին եւ դէշ տպաւորութիւն մը առաջ բերել։

Ընդհակառակը, վերջին ծայր փափկանկատութեամբ ու քաղաքավարութեամբ կը վարուէր, միշտ հաղորդական զգուշութիւն ընելով, միշտ հոգածու եւ հաշուուած ընթացքի մը մէջ։

Իր դէմքն ալ, առաջին ակնարկով անհաճոյ տպաւորութիւն մը չէր թողուր։

Յետոյ, օրիորդ տը Բէլուաթրն, մինակը կ'ապրէր գաւառային այդ անկիւնին մէջ, հայրը միայն կը տեսնէր, հետեւաբար չէր կրնար Պարիզէն աւելի ներկայանալի տիպարներ ունենալ աչքի առջեւ։

Նօտարը, վստահ էր թէ խնդրանքը ըրածին պէս Իվոն չպիտի ուզէ մերժել իր ձեռքը։

Հիասթափումը սակայն չէր ուշացած։

Իվոն, նոյն իսկ զինքը նշմարած ըլլալու երեւոյթը չունէր։ Բնաւ զանազանութիւն մը չէր դներ իրեն եւ այն գեղջուկ ազնուականներուն կամ հարուստ քաղքենիներուն միջեւ, զորս այնչափ յաճախ կը տեսնէր Սէն-Պրիէօքի եւ Լանիօնի մէջ։

Այդ յուսաբեկութիւնը այն աստիճան դէշ տպաւորութիւն մը ըրած էր Պոլիւլէի վրայ, որ որոշած էր կարելի եղած ամէն միջոց, նոյն իսկ բռնութիւն ի գործ դնել, իր ծրագիրը գլուխ հանելու եւ նպատակին հասնելու համար։

Առիթ մը պէտք էր իրեն, կռիւը սկսելու համար։

Եւ Պ. տը Բէլուաթրի մահը անոր ճիշդ այդ առիթը եղած էր։

Դիւրաւ այցելութեան գացած ըլլալով, սուգի հագուստներու մէջ գտած էր Իվոնը որ ա'լ աւելի հրապուրիչ դարձած էր ու գեղեցկացած։ Այդ այցելութենէն վերջ, իր սէրը ո՛չ թէ միայն չէր շիջած, այլ ա'լ աւելի զօրացած էր։

Իրեն համար շատ դիւրին գործ մըն էր Իվոնի ժառանգութիւնը կապտելը։ Եւ սակայն չէր ուզեր այդ միջոցին դիմել։

Գիտէր որ զինքը շրջապատող մարդիկը, նոյն իսկ անոնք որոնք շարունակ գործ կ'ընէին իրեն հետ եւ հետեւաբար իրմէ կախեալ կեանք մը կը վարէին, ոչ համակրութիւն կը տածէին իրեն նկատմամբ, ոչ ալ զինքը կը սիրէին։

Գիտէր նաեւ որ հակակրութենէ տարբեր ոչ մէկ զգացում կը տածէին բոլոր այդ մարդիկը, իր մասին։

Բայց եթէ երբեք փոխանակ Իվոնի ժառանգութիւնը կապտելու, եւ զայն աղքատութեան գիրկը նետելու անոր հետ ամուսնանար, այն ատեն շատ պատուաւոր ընթացք մը բռնած պիտի ըլլար ամենուն աչքին։

Իր աղտոտ անցեալը պիտի մաքրուէր յանկարծ։

Մարդիկ իրարու պիտի ցուցնէին զինքը, իբր գործը գիտցող, իբր պատուաւոր անձնաւորութիւն մը։

Այդ ամուսնութիւնը ո՛չ թէ միայն իր կիրքին յագուրդ տալու կոչուած էր, այլ նաեւ իր դիրքը բարձրացնելու, իր նշանակութիւնը աւելցնելու, իրեն համբաւ շահեցնելու։

Անհրաժեշտ էր ուրեմն որ այդ մասին մտածած ծրագիրը յաջողէր, ամուսնութիւնը կատարուէր։

Պոլիւլէ գործի սկսաւ անմիջապէս, առանց ժամանակ կորսնցնել ուզելու։

Երբ առաջին անգամ այդ մասին խօսք բացաւ տիկին տը Բէլուաթրի, այս վերջինը կատարեալ անտարբերութիւն մը ցոյց տուաւ։

Պոլիւլէ շատ վարպետ մարդ մըն էր։

Չուզեց արտաքոյ կարգի անհամբերութիւն մը ցոյց տալ։

Ընդհակառակը, այդ առաջին դիմումէն վերջ թողուց որ ամբողջ երեք ամիսներ անցնին, եւ այդ երեք ամիսներու միջոցին ամուսնութեան խօսքն անգամ չըրաւ։

Տիկին տը Բէլուաթրն բնաւ տեղեկութիւն չունէր լորտ Կոէլլոյի կտակին նկատմամբ։

(Շարունակելի)

Եանեաթի նահանգը պիտի ղրկուի՝ հոն ալ նոյն կազմակերպութիւնը կատարելու:

— Գոսովայի նահանգին մէջ պատահած երկրաշարժին եւ պատճառած վնասներուն վրայ Կայս. Պալատան տեղեկութիւն հաղորդուած ըլլալով, Կայս. Պալատան առաջին քարտուղարութիւնը հեռագրած է նոյն կուսակալութեան թէ կայս. Իրատէ մը հրամայուած է որ անպատսպար մնացած ժողովուրդը վրաններու տակ պատսպարուի եւ միւս կողմէ անտառներէն առաջ կտրուելով տաշուած տախտակներ շինուին. նաեւ այդ առթիւ ըլլալիք ծախքերուն մէկ տոմարը պատրաստուի: Վագֆ ունեցող մզկիթները իրենց վագֆներուն հասոյթներէն նորոգուին եւ վագֆ չունեցողներն ալ Եվգաֆի յաւելուածական հասոյթներէն: Վարժարաններն ալ հասոյթի յաւելուածական մասէն նորոգուին: Միանգամայն վնասուած ժողովուրդին հանգանակութիւն կատարուի՝ Կ. Պոլսոյ մէջ՝ քաղաքապետութեան եւ գաւառներու մէջ ալ Թաղապետութեանց կողմէ: Գոսովայի նահանգին մէջ Հաքիմ էֆ ին նախագահութեամբ նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմուած է:

— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Սէլանիկի նահանգին իրաւասութեանը ենթարկուած տեղերը երկրաշարժէն վնասուած եւ անպատսպար մնացած ժողովուրդը ժամ առաջ պատսպարելու համար, նահանգին Թաղապետական հասոյթէն երկու հարիւր հազար ղրուշ յատկացուի:

—Դատական նախարարին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուելով, Րումէլիի նահանգաց համար դատական պաշտօնեաներու ընտրութեամբը զբաղեցաւ:

—Պուլկար աւազակապետ Բալչ եւ ընկերներէն Մանասըրցի Տէմչէ եւ Բիրօթցի Րիսթէ եւ ուրիշ մը կայս. զինուորներուն կողմէ ձերբակալուեր են Մանասըրի Բէթօլինա գիւղին շրջակաները:

—Մէնլիքի Լաարէվէ գիւղէն Աթանաս անուն աւազակը ձերբակալուեր է:

—Եանինէի եւ Սէլանիկի նահանգներուն մէջ նորէն երկաթէ երեք կամուրջներ պիտի շինուին:

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ մէջ կիրակի իրիկուն Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի ի պատիւ տրուած հացկերոյթին ներկայ գտնուելու պատիւը ունեցան նաեւ առաջին քարտուղար Թահսին փաշա, երկրորդ քարտուղար Իզզէթ փաշա, Բարիզի օսմ. դեսպան Մինիր փաշա, կայս. անձնական սպայակոյտին հրամանատար Շաքիր փաշա, արարողապետ Իպրահիմ պէյ, Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ եւ Ռուսիոյ դեսպանատան առժամեայ առաջին թարգման Պ. Մանտէլսթամ:

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Ռումանիոյ դեսպանը եւ պուլկարական գործակալը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ:

—Անգլիոյ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց խորհրդական Նաում փաշայի հետ,

ՌՈՒՏԷՐ ՓԱՇԱ որ հանգստեան կոչուած է եւ մօտերս Գերմանիա պիտի ուղեւորի, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ կառավարութիւնը Մէրիթ Ակրիգօլի նշանը տուաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան օգնական Ճէմալ պէյի,

ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Անգլիոյ դեսպանը, երէկ, իտալական դեսպանատանը երթալով տը Մալասփինա մարքիզին առողջութիւնը հարցուց:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ եւ Թղթատարական վերատեսուչ Հիւսէյին Հասիպ պէյ որ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով, երէկ սկսաւ իր պաշտօնատեղին յաճախել:

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ անցեալ օր Վոլօ ժամաներ է, ուրկէ Թեսալիա եւ անկէ ալ Ելասոնա պիտի երթայ:

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ոստիկան-զինուորներու գունդին կազմակերպութեանը մասին պատրաստուած ծրագիրը Սպարապետի Դիւան կողմէ մատուցուեցաւ Բ. Դրան:

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին ելմտական ճիւղին նախագահ Նուրի պէյ հիւանդ ըլլալով, անոր տեղ փոխադարձաբար պիտի պաշտօնավարէ նոյն ճիւղին անդամներէն Նէչէթ պէյ:

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնատունը նկատելով որ Չիքմակյի Թատրոնին աղէտին գլխաւոր պատճառը եղած է ելքերու անբաւականութիւնը, որոշեց որ Կ. Պոլսոյ Թատրոններուն ելքերը շատցընելու մասին պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուին:

ԲԵՐԱՅԻ յոյն Տիկնանց աղքատախնամ Ընկերութեան ընդհանուր ժողովը կիրակի օրը տեղի ունեցաւ: Ներկայ էին Յունաց Ս. Պատրիարքը, երկու սինոդականներ, հելլենական դեսպանը եւ գլխաւոր պաշտօնեաներ: Կրօնական արարողութենէ մը ետքը, Ընկերութեան գանձապետ եւ քարտուղար Տիկին Բանտէրմալի կարդաց վերջացող տարեշրջանին տեղեկագիրը, ուրկէ հասկցուեցաւ թէ ծախքերը ըլլալէ վերջը 19,460 ղրուշի գումար մը աւելցած է: Ծախքերու ընդհանուր գումարն է 780,000 ղրուշ: Ութ հազար աղքատ հիւանդներ դարմանուած են, որոնց 830ը՝ իսլամ են, 370ը՝ հայ, 135ը՝ հրեայ եւ միւսները՝ յոյն: Գումարումը վերջացաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին մէկ բանախօսութեամբը:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Կ. Պոլսոյ ցորենի հրապարակը շաբաթ օրուընէ ի վեր տկարութիւն մը ցոյց կու տայ որ գիներուն վրայ ազդած է: Երկու օրուան միջոցին Անատոլիէն տասը վակոն բերուեցան եւ երեք ալ Րումէլիէն: Սպիտակ ցորենը կ'արժէ օխան 37-37ու կէս փարա:

— Ռուսիայէն [illegible] պարկ ալիւր ժամանեցին, Մարսիլիայէն՝ 1,625 եւ Լեւկիւրէէն ալ 200:

— Լիվըրբուլի մէջ բամպակի հրապարակը հանդարտ է: Շաբաթ օրուան գիներն էին.

Բացում. — Մարտ-ապրիլ՝ 7.69, յուլիս-օգոստոս՝ 7.62, օգոստոս-սեպտեմբեր՝ 7.37 եւ սեպտեմբեր-հոկտեմբեր՝ 6.32:

Փակում. — Մարտ-ապրիլ՝ 7.75, յուլիս-օգոստոս՝ 7.73, օգոստոս-սեպտեմբեր՝ 7.76 եւ սեպտեմբեր-հոկտեմբեր՝ 7-41: Ամերիկեան նաւահանգիստներուն ներածումն է՝ շաբաթ օրը 4,000 հակ. անցեալ տարուան նոյն օրը 13,000 էր:

«ՆԷԱԲՈԼԻՍ»Ի ԱՐԿԱԾԸ. — Աթէնքի լրագիրները սա տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Կ. Լրճի Ընկերութեան Նէաբոլիս շոգենաւուն արկածին վրայ. — Հինգշաբթի օրը կէսօրէն հինգ ժամ ետքը Պիրէա էն մեկնած էր այդ շոգենաւը՝ 235 ուղեւորներով որոնց մեծ մասը Թինոսէն կը դառնային դէպ ի Սազըզ, Իզմիր եւ Կ. Պոլիս: Հինգշաբթի գիշեր, կէս գիշերէն երկու ժամ ետքը, Նէաբոլիս մտաւ Անտրօսի ջրանցքը, այդ միջոցին մէզ կար: Շոգենաւը ծանր ծանր կ'երթար ընդհարում մը չպատահելու համար: Կէս ժամ ետքը զարնուեցաւ ժայռի մը՝ Ֆասի փարոսին մօտ: Նէաբոլիս ծակեցաւ եւ սկըսաւ ջուր առնել, բոլորովին ընկղմելու վտանգին մէջ էր: Ուղեւորները ընդհարումին ձայնէն յանկարծակի արթնցան, խուճապ մը ունեցան: Բարեբաղդաբար նաւապետը Պ. Մոլանտրաքիս իսկոյն մակոյկները վար իջեցնել տուաւ: Այդ կերպով բոլոր ուղեւորները կանոնաւորութեամբ իջան եւ ցամաքը հեռուն չըլլալով ամէնքն ալ ազատուեցան: Մէկ քանին ալ կ'ըսուի լողալով ցամաք ելլել: Կը վախցուի թէ երկու ուղեւորներ խեղդուած ըլլան: Ամէնէն վերջը նաւապետը եւ նաւաստիները հեռացան շոգենաւէն: Քիչ ետքը Նէաբոլիս ընկղմեցաւ: Այդ տեղին խորութիւնը հինգ մեթր ըլլալով, ծխնելոյզը եւ կայմերը կ'երեւան:

ՍԵՒ ԼԵՌՆԵՑԻ Բաժօ Բոչքովիչ որ Սալթանիէ վարժարանին շրջանը աւարտած ըլլալով իրաւագիտական վարժարանը պիտի յաճախէ, կայս. Իրատէի մը համաձայն ամսական հինգ ոսկի պիտի ստանայ, մինչեւ որ աւարտէ նոյն վարժարանին շրջանը:

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը խորհրդակցութիւն կը կատարէ ծրագրի մը մասին, որուն համաձայն Շապին Գարահիսարի մէջ անկէ առաջ պատահած երկրաշարժէն վնասուած ժողովուրդին կարօտեալներուն համար բնակարաններու կառուցման պիտի յատկացուի Թալը Մէսճիտին մահլէլ մնացած գետին մը:

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ Պէհա պէյ որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով, քանի մը օրէն իր պաշտօնատեղին յաճախել պիտի սկսի:

ՁԻԵՐ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ հեծելազօրքերու պէտք ունեցած չորս հազար ձիերը օսմ. նահանգներէն գնուին եւ փոխարժէքը հնչուն դրամով յանձնուի տէրերուն:

ԽԱՐԲԵՐԴԻ Իտարէի ժողովը խորհրդակցութիւն կը կատարէ՝ առեւտրական սենեակ մը հաստատելու համար:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ. — Ինչպէս յայտնի է, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ միջեւ անհամաձայնութիւն մը կայ Դանուբի կղզիներուն սեփականութեան խնդրոյն համար: Այդ խնդիրը կարգադրելու նպատակով կազմուած խառն յանձնաժողովը Պուքրէշի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ պիտի սկսի գումարուիլ: Ռումանիոյ պատուիրակներն են երկու ծերակուտական ու [illegible] մը եւ Պուլկարիոյ ալ Պուքրէշի պուլկարական գործակատար Պ. Տիմիթրով, Սոֆիայի նախնական դատարանին նախագահ Պ. Սըվանէվ եւ հազարապետ մը:

ՊԱՂՏԱՏԻ կուսակալութիւնը ապրիլ 3 թուականով հեռագրած է թէ Պաղտատի քաղաքին մէջ ութ օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած, եւ սակայն առողջապահական միջոցները առաջուան պէս կը շարունակուին:

ՊԱՍՐԱՅԻ մէջ ապրիլ 1ին քոլերայէ չորս դէպքեր պատահեր են: Այդ վարակեալներէն երեքը եւ առաջուան բռնուածներէն ալ երեքը մեռած են:

ԺԱՆՏԱԽՏ. — Ապրիլ 3ին Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է: Վերին Եգիպտոսի մէջ ալ 9 դէպք ու վեց մահ պատահեր են:

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Մարտ 29էն ապրիլ 4, Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 343, որոնց 1ը՝ հարսանիթէ, 1ը՝ կեղծմաշկէ, 8ը՝ ծաղկախտէ, 14ը՝ Թիֆոյէ, 36ը՝ շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսներն ալ զանազան ախտերէ:

ՊԻՂԱՅԻ կառավարիչ Հըֆզի փաշայի կրտսեր աղջիկը՝ Նէպիլէ հանըմ, տասնըութ տարեկան, որ տարիէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է:

ԹԱԳՍԻՄԻ ՊԱՐՏԷԶԸ. — Բերայի Թաղապետութիւնը որ ուղղակի ինք կը յանձնէ Թագսիմի Թաղապետական պարտէզը, չորս հարիւր քսան ոսկիի վարձեր է տասնըվեց հոգիէ բաղկացած եւրոպական նուագածուներու խումբ մը:

ՁԻՒՆ. — Սկիւտարի Չէչակլը լեռները անցեալ օր ձիւն տեղացեր է:

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Իգտամ կ'իմանայ թէ առեւտրական երկրորդ դատարանը սնանկ հռչակեր է Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային դիմացը չուխայի վաճառական Նիքօ Նիքոլոբուլոս եւ Ընկերութիւնը, որուն պարտքը 2500 ոսկիէն աւելի է:

ԻԶՄԻՏԻ մօտ Գուրտպէլէնցի երկու անձեր սպաննող Ճաֆէր ու Մէհմէտ ձերբակալուեր են:

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԿՆԱՆՔԸ. — Պոլսոյ Եէնի Պաղչէի Բէյլէճիլէր Թաղին մէջ Ահմէտ, առջի գիշերը իր կնոջ քնանալէն օգտուելով, հանրակին մը տանը տարաւ եւ սկսաւ հաճելի ժամանցի մը: Քիչ ետքը օրինաւոր կինը դուրս ելլելու պէտք ունենալով, սենեակէն դուրս ելաւ եւ միւս սենեակէն կնոջ ձայնը առնելով հոն փութաց, բռնեց այդ կնոջ մազերէն եւ սկսաւ ծեծել: Ահմէտ, որուն հաճելի ժամանցը այդ կերպով ընդմիջուելէն խելքը գլուխէն գացած էր, սկսաւ իր օրինաւոր կինը ծեծել. ձայները բարձրացան եւ ոստիկանութիւնը իմանալով ամէնքն ալ ձերբակալեց:

ՀՐԷՇ ՀԱՅՐ ՄԸ. — Սկիւտարի Եէնի Մահալլէ Թաղը բնակող կօշկակար Վանկէլ իր իսկ աղջկան՝ տասնըհինգ տարեկան Ֆիլօյի պատիւը բռնաբարեր է: Աղջիկը ութ ամսուան յղի է: Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է այդ հրէշ հայրը:

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Այս գիշեր դադար: Վաղը գիշեր B. սուառէ թէաթրալ՝ մասնաւոր պատրաստութիւններով: Հինգշաբթի գիշեր, Սիրքին խումբը ներկայացում պիտի տայ Գարտիւզի ձմեռնային թատրոնին մէջ:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զատկի եկեղեցական արարողութիւնները հանդիսաւորապէս կատարուեր են Երուսաղէմի մէջ: Ուծման շաբաթ իրիկունը ուխտաւորներու անգին բազմութիւն մը խռնուեր է Ս. Յարութեան տաճարը «Լուսաւորէ'ա»ի հանդէսը դիտելու: Կան եղեր 6000 Ռուս, 900 Հայ, 400 Ղպտի եւ այլն, Լոյսին երեւալէն վերջը, հայ եկեղեցականները Թափօր ելեր են, աւանդական սովորութեան համեմատ, մինչ հայ ուխտաւորներ տաճարին կամարները կը թնդացնէին՝ «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց» գոչելով: Կիրակի առաւօտ, Ս. Գերեզմանին վրայ Պատարագ մատուցուելէ ետքը, մեր եկեղեցականներն ու դպրաց դասը՝ հայ ուխտաւորներուն հետեւողութեամբ եւ շարականներու երգեցողութեամբ Պատրիարքարան գացեր են իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին, որուն անուանը տօնախմբութիւնն էր միանգամայն: Ն. Սրբազնութիւնը նոյն օրը ընդուներ է նաեւ Երուսաղէմի օտար ազգաց հոգեւորականներու եւ պաշտօնական անձնաւորութեանց շնորհաւորական այցելութիւնները:

— Իզմիրի մեր թղթակիցը հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ ապրիլ 1 թուականով. «Բօրտէլիօյի ազգ. վարժարանին տնօրէն Գ. էֆ. Տէր Բարթողիմէոսեան այսօր վերահաստատուեցաւ իր պաշտօնին մէջ, ի ներկայութեան Բօրտէլիօյի Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետին եւ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մինասեանի, ինչպէս նաեւ Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներէն Շահինեան Հայկ էֆ.ի, որոնք Իզմիրի Ազգ. Վարչութեան երէկի որոշումով Բօրտէլիօ գացած էին այս առաւօտ, Տեսուչը իր պաշտօնին մէջ վերահաստատելու համար»:

— Պատրիարքարանը վաղը փակ է Աւետումն Ս. Աստուածածնի տօնին առթիւ:

— Երուսաղէմի ժառանգաւորաց վարժարանէն այս տարի 10 աշակերտ շրջանաւարտ ըլլալով, այս օրերս նոր աշակերտներ պիտի ընդունուին: Նոյն վարժարանի աշակերտաց մրցանակաբաշխութիւնը կատարուելու առթիւ ցուցադրուեր են աղջկանց վարժարանին աշակերտուհիներուն ձեռագործները, զորս ներկաները գնահատեր են: Այդ ձեռագործները վաճառահանութեան դրուեր են:

—Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Սրբազան որ Զատկէն ի վեր անձնական տկարութեամբ բացակայ կը գտնուէր Պատրիարքարանէն, երէկ իր պաշտօնին գլուխը անցաւ:

—Բաղէշի Առաջնորդին կողմէ Պատրիարքարան հասած նամակ մը կը հաղորդէ թէ հանգուցեալ Ղուրիգեան աղա Շաղիկեանի տան պատին մէ՛ջէն դրամի գողութեամբ ամբաստանուած եւ Վիճակին Կամախ գիւղը եօթը ամիսէ ի վեր բանտարկեալ Տ. Եղիշէ քհնյ. Տ. Մանուէլեան եւ Ապտալ անուն անձին դատավարութիւնը վերջ գտնելով երկուքն ալ վեցական ամսուան բանտարկութեան եւ դատական ծախուց վճարման դատապարտուեր են, եւ իրենց արգելեալ պատժին ժամանակը լրացած ըլլալով, նոյն օրը արձակուեր են բանտէն:

* * *

ԱԶԳ. —Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել յառաջիկայ հինգշաբթի (8 ապրիլ 1904) եւ Բանին կենաց քարոզութեամբ հոգեւորապէս մխիթարել բարեպաշտ ուխտաւորները:

ԾԱՆՕԹ. —Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ի ժամ 12, Ս. Պատարագի՝ 2½:

(Կնիք խնամակալութեան)

5 ապրիլ 1904

ՀԱՆԳԻՍՏ
ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ
Կ. — ՊԱՏՐԻԱՐՔ
Տ. ՊՕՂՈՍ Ս. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ

Ցաւով կը ծանուցանենք թէ Հայ-Հռոմէականաց Կ. Պատրիարք Տ. Պօղոս Սրբազան երէկ իրիկուն ժամ 11ին աւանդեց իր հոգին, յանկարծական մահուամբ: Ծերունազարդ Պատրիարքը ժամ 10ու կէսին միջոցները անհանգստութիւն մը զգալով, որ հետզհետէ կը սաստկանար, Պատր. Փոխանորդ Տ. Աւետիս Արքեպիսկ. Արփիարեան եւ քարտուղար վարդապետներ իսկոյն բժիշկ փութացուցին, բայց տեսնուելով որ դեղ ու դարման անօգուտ է, եկեղեցական վերջին պարտաւորութիւնները կատարուեցան: Բժիշկները հաստատեցին թէ մահը առաջ եկած է ուղեղային կաթուածէ:

Կ.-Պատրիարքին մահագոյժը իսկոյն հաղորդուելով Բերայի Հայ-Հռոմէական ժողովրդապետներուն, եկեղեցեաց զանգակները սկսան ղօղանջել եւ բազմաթիւ եկեղեցականներ եւ աշխարհականներ գիշերանց փութացին Պատրիարքարան, ցաւակցութիւն յայտնելու:

Մինչեւ որ հանգուցեալ Տ. Էմմանուէլեան Կ. Պատրիարքի յաջորդը ընտրուի, ըստ տրամադրութեան հասարակութեան Վարչական Օրէնքին, տեղապահութեան պաշտօնը պիտի վարէ, Կաթողիկ. Փոխանորդ Տ. Աւետիս Արքեպ. Արփիարեան:

— Տ. Աւետիս Արքեպ. Արփիարեան՝ ընկերակցութեամբ գործակատար Շէհրիման Յովսէփ էֆ.ի, այս առաւօտ Կայս. Պալատ երթալով, Տ. Պօղոս Ս. Պատրիարքի մահուան լուրը կը հաղորդէ: Ցորեկին ալ Ատլիէի պաշտօնատանը երթալով, պիտի ծանուցանէ այս մահը:

— Տ. Պօղոս Կ.-Պատրիարքին մահուան գոյժը հեռագրով ծանուցուեցաւ Հռոմ Պիոս Ժ. Պապին:

— Գաւառներու Հայ-Հռոմէականաց առաջնորդներուն ալ նոյնպէս հեռագրով հաղորդուեցաւ այս տխուր լուրը:

— Երէկ իրիկուն, ներկայ եպիսկոպոսները, որոնք են Տ. Աւետիս Արքեպ. Արփիարեան եւ Հաճեան, Չիթայեան եւ Սիւլէեան Եպիսկ.ները, իրենց կնիքներով կնքեցին հանգուցեալ Պատրիարքին յարկաբաժին սենեակները եւ դիւանատանը:

Հանգուցեալին մարմինը Պատրիարքարանի սրահը փոխադրուած է, ուր այսօր Տօքթ. Զարդարեան էֆ.ի կողմէ զմռսուելով, աթոռանիստ Ս. Աստուածածնայ եկեղեցին պիտի փոխադրուի: Այսօր տեղապահ Տ. Աւետիս Արքեպ. կրօն. եւ վարչական ժողովները նիստի պիտի հրաւիրէ:

Թաղումը հաւանաբար պիտի կատարուի յառաջիկայ ուրբաթ օրը:

—Տ. Պօղոս Պատրիարք Էմմանուէլեան որ 1899 յուլիս 14ին Հայ-Հռոմէականաց Կ.-Պատրիարք ընտրուեցաւ, յաջորդելով Տ. Ազարեան Պատրիարքի (Մեռած 20 ապրիլ 1898ին) ծնած էր 1829 յունուար 16ին, Մէրտինի Թէլէրմէն գիւղը. իր նախնական ուսումը առած էր Զմմառի վանքին մէջ ուրկէ մէկ քանի ժառանգաւորներու հետ Հռոմ ղրկուեցաւ իր ուսումը կատարելագործելու, ու ստացաւ Աստուածաբանութեան վարդապետի վկայական: Իր երիտասարդութեանը հեղինակած է երկհատոր Աստուածաբանութիւն մը ինչպէս նաեւ թարգմանած մէկ քանի եկեղեցական գիրքեր: 1881 Նոյեմբեր 18ին եպիսկոպոս ձեռնադրուած է, եւ այդ թուականէն ի վեր կը վարէր Կեսարիոյ Հայ-Հռոմէականաց առաջնորդութիւնը: Հանգուցեալը հմուտ էր Օսմանեան օրինաց եւ լաւ սորված էր թուրքերէն, հայերէն, արաբերէն եւ լատիներէն լեզուները: Հանգուցեալ Կ-Պատրիարքը ունէր Ա. եւ Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշանները:

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՕՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՓԱՐԻԶ, 18 ապրիլ. — Բըթի Բարիզիէն կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ արքունեաց նախարար եւ ընդհանուր Թիկնապահ Պառոն տը Ֆրէտէրիքս, որ երէկ Բարիզ ժամանեց, պաշտօն ունի ռազմական իրեղէններ գնելու:

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ. — Ալեքսիէվ ծովակալը, երէկ, Սեվաստոբոլ զրահաւորը գընաց եւ անոր վրայ պարզեց Խաղաղական նաւատորմին հրամանատարութեան իր դրօշը:

— Ականատես քանի մը վկաներ կը հաւաստեն թէ ճափոնական յածաւորակ մը Փորթ-Արթուրի առջեւ ճափոնական թորփիլի մը զարնուելով ընկղմեր է:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — (Պաշտօնական). — Եալուի վրայ որ եւ է փոփոխութիւն չկայ: Եալուի վրայ գտնուող ռուսական յառաջապահները ճափոններէն վեց հարիւր քայլ հեռուն կը գտնուին:

ԹԻԷՆ-ՉԻՆ. — Վերջին լուրերու նայելով եօթանասունէ աւելի փոխադրանաւերէ բաղկացած ճափոնական նաւատորմ մը տեսնուեր է Բի-Չաւի ծովածոցին ուղղութեամբ՝ Փորթ-Արթուրի հիւսիսային կողմը, (Բուանկ-Թանկի ծովածոցին ամենէն նեղ տեղն է եւ մէկ քիլոմեթրի չափ լայնութիւն ունի):

ՎԻԼՖՐԱՆՇ. — Սպանիոյ Թագաւորը հոս ժամանեց եւ մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ:

ՔՈՊԷՆՀԱԿ. — Անգլիոյ Թագաւորը ու Թագուհին ճամբայ ելան, Լոնտոն դառնալու համար:

ԱԹԷՆՔ. — Վերջին պահուն Վիլհէլմ կայսրը ետ կեցաւ Գորֆու այցելելու մտադրութենէն:

—Վիլհէլմ կայսրը, հեռագիր մը ուղղելով Յունաստանի Թագաւորին, ցաւ յայտնեց թէ պիտի չկրնայ Գորֆու այցելել:

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 18 ապրիլ: — Քուրոբաթքին զօրավարէն եւ Ալեքսիէվ ծովակալէն առնուած տեղեկագիրներու նայելով, ապրիլ 16ին եւ 17ին նշանակութեան արժանի բան մը չէ պատահած Փորթ-Արթուրի մէջ եւ Եալուի վրայ:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ալեքսիէվ ծովակալը, Բեզոբալովսքի աղէտին նկատմամբ ղրկած յաւելուածական տեղեկագրին մէջ, կ'ըսէ թէ այդ զրահաւորին կործանման պատճառ եղած է ռուսական թորփիլ մը որ հոսանքէն տեղը փոխած էր: Կը յարէ թէ ճափոն [illegible]:

— Հեռագիրներ կ'ըսեն թէ ապրիլ 14ին Փորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակումին առեն ճափոնական Իցուկուշիմա յածաւորակը ծանրապէս վնասուեր է Լիաօ-Զանկի ամրոցներուն կրակէն, որուն հետեւանքով ճափոնական նաւատորմը պարտաւորուեր է քաշուիլ:

ԼՈՆՏՈՆ. — Պոնքօքէն կը հեռագրեն թէ Չին երեք զօրաբանակ շարժման վիճակի մէջ կը դնէ որոնք մանչուրիական սահմանագլուխը պիտի ղրկուին:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ֆրանսացի քանի մը մեծ սեղանաւորներ Պետերսպուրկ ժամանեցին:

ԹՂԹԱԲԵՐԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 16 ապրիլ. — Ռուսիոյ կառավարութիւնը դիւրաւ կրնայ դարմանել իր կրած նիւթական վնասները: Քանի մը օր առաջ ռուսական լրագիրներուն գրած այդ պարագան կ'ապացուցանէ թէ Ռուսերը կարեւորութիւն չեն ընծայեր նիւթական վնասներուն, ինչ որ կը հաստատէ հետեւեալը. — Մոսկուացի վաճառական մը ծովային նախարարութեան դիմելով, հարցուց թէ զրահաւոր մը քանիի՛ կը շինուի. պատասխանուեցաւ թէ ինը միլիոն րուպլիով կ'ըլլայ. Վաճառականը գրպանէն թուղթ մը հանելով սա տողերը գրեց. «Ստորագրեալս կը խոստանամ վճարել զրահաւորի մը շինութեան յատուկ ինը միլիոն րուպլի գումարը:» Վաճառականը խաչակնքեց պատէն կախուած եկեղեցական պատկերի մը առջեւ, խոստակիրը բարեւեց եւ գլխարկը դնելով մեկնեցաւ:

—Ֆրանսայի մէջ Ռուսիոյ նկատմամբ ցոյց տրուած համակրութեան մասին Նովոյէ Վրէմիա յօդուած մը գրելով կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ մէջ ոչ ոք կը կասկածէր Ֆրանսայի մէջ յայտնուած այդ համակրութեանն: Երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը արմատ ձգած ըլլալով, եւ ոչ մէկ մեքենայութեամբ կարելի է խանգարել զայն:

ՊՐԻՒՍԷԼ. — Ռուս գնդապետ Պառոն Հանրի տը Լըպրէն որ Փորթ-Արթուրէն վերադարձած է, Բըթի Պլէօի խմբագիրներէն մէկուն հետ տեսակցելով ըսաւ թէ ճափոնները նորէն պիտի յարձակին Փորթ-Արթուրի, Թա-Լիէն-Ուանի եւ Նիու-Չուանկի վրայ եւ թէ պատերազմը դեռ քանի մը օր պիտի տեւէ ամենայն սաստկութեամբ: Ճափոնները եթէ յաջողին փակել Փորթ-Արթուրի նաւահանգիստին բերանը, Ռուսերը 48 ժամէն պիտի կրնան զայն բանալ: Գնդապետը յարեց թէ անկարելի է որ ճափոնները ծովի կողմէն կարենան գրաւել Փորթ-Արթուրը: Հիմա 31,000 զինուորներ կան Փորթ-Արթուրի մէջ: Բերդը գրաւելու համար ճափոնները շատ մեծ վնասներ պէտք է աչքերնին առնեն: Ցամաքէն ալ անկարելի է գրաւել նոյն տեղը:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 5 Ապրիլ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	89	29
Ամէնէն բարձր գին	»	91	06
Ամէնէն վար գին	»	89	[illegible]
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	119	50
Ամէնէն բարձր գին	»	122	—
Ամէնէն վար գին	»	118	87

ԲԱՑՈՒՄ 6 Ապրիլ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Ֆ. Գ.	90	14
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	12
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		421	—
Տէբրօզ		253	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	65
Թրամվէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		1	80
» պարտաթուղթ		488	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		518	—
Թրանսվալ		115	—
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիպսիէն Ա		267	½
» » » Բ		284	—
Լավրիօն		65	—
Անատոլիի Երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	75
» պարտաթուղթ	«	528	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	05
Փարիզ » »	Ֆր.	22	82½
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին [illegible] չէք	մարք	18	59
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	77

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Ռուս Իմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	168	08
Մէճալիք	»	—	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	6	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Ապրիլ

Անգլիական Քօնսոլիտէ		88	18
Միացեալ պարտք	բաց.	88	50
	գոց.	88	12
Օսմանեան Պանքա		13	25
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		43	—
» Մոնոբոլ		44	50
Պուլկարական 1888		91	—
Եգիպտոսի Իւնիֆիէ		107	75
Փօմինթալ		104	—
Թրանսվալ		4	51
Այտին Երկաթուղի		15	—
Փաքանակագիր		25	350

ԲԱՐԻԶ, 18 Ապրիլ

Ֆրանս. Րանթ 3 %		97	37
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	88	65
գոց.	»	88	35
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	576	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլի Երկաթուղի	»	122	25
Օսմ. մաքսատուն	»	415	—
Օսմ Ռէժի	»	363	—
Բրեօքիէ Թիլըօ 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիօնէ զուտ կոպոն կտրած	»	1095	—
Իտալական Ռանթ	»	103	—
Սպանիական արտաքին	»	82	85
Թրանսվալ	»	114	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	135
Դ. [illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 18 Ապրիլ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	80
Րումէլի Երկաթուղի	»	133	50
Օսմ. Ռէժի	»	217	—

ՊԵՐԼԻՆ, 18 Ապրիլ

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	88	10
Րումէլի Երկաթուղի	»	131	75
Անատ. Երկթ. պարտաթուղթ	»	102	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	310

ՊՐԻՒՍԷԼ, 18 Ապրիլ

Միացեալ պարտք		88	18
Րումէլի Երկաթուղի		120	—

ՏՈՒՔԹ. Պ. Մ. ԱՓՐԻԿԵԱՆ

Մնայուն բժիշկ Վիէննայի հռչակաւոր Նոթնագէլի Կլինիքին մէջ, կը ծանուցանէ թէ, տեղւոյն մասնագէտ Բրոֆէսէօրներուն հետ բժշկական խորհրդակցութիւնը կը կատարէ իրեն դիմող հիւանդներուն վրայ: Հասցէն է Dr. Paul Afrikian
Vienne Spiegelgasse, 3, Fhur 11
2—20

Գ. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ
Վաճառատուն լուսանկարչական պիտոյից
Կալաթա, Վոյվոտա խան, թիւ 65

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ յաճախորդացս թէ, այս անգամ յաճախորդներուս պահանջքին եւ ճաշակին գոհացում տալու նպատակաւ, վերջին նորաձեւութեանց համեմատ, Վաճառատանս կը գտնուին Kodakներ, Trépiedով ամէն մեծութեամբ լուսանկարչական գործիքներ: Lumièreի, Joulagի եւ Grieshaperի լաւագոյն թիթեղներէն զատ կը գտնուին նաեւ այն տուներուն սիթրաթի եւ պրոմիւրի զգայուն թուղթերը, ամերիկեան aluminiumէ stéréoscopeներ պատկերներով, եւրոպական եւ տեղական ամէն քարթ-բոսթալներ եւայլն եւայլն:

Գիները խիստ դիւրամատչելի:

Գաւառներէ յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով եւ խնամքով:

ԹԷՐԶԻ
Օ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Պէյ Օղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ Ֆըրանսըզ սէֆարէթխանէսի գարշըսընտա 170 նումէրօլու աբարթմանտա:

Պու քէրրէ Եվրոբատան սօն մօտա էնվայի Ֆըրանսըզ վէ Ինկլիզ գումաշլարը ճէլպ իթմիշ օլտուղըմտան վէ ղայէթ պիլիմի վէ էհվէն ֆիյաթլա էլպիսէ իմալ օլունտուղունտան բիյայէթլիւ միւշթէրիլէրէ իլան օլունուր:

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷՒԹԷՔԷՆ Ժ. ԲԷՍՄԱՃՕՂԼՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ կտրօններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, դրամարանի գործողութիւններ կը կատարէ ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեան, արդիւնքներու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւայլն:

Ի Լ Ա Ն
(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէտէ միւպաշէրէտ օլունաճագ տարըճա գումը մաճար վէ քէազըրխանէ Թաշը իլէ զըրմա չաքըլ Թաշընըն վէ մոլոզ վէ Թուլլա նագլիյէսինին միւնագասասընա պաշլանըլտըղընտան իթտէ Թալիպ օլանլարըն Թէքմինաթը ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն Խազինէի Ճէլիլէի միւշարիլէյհաէ կէլմէլէրի:

Ֆի 2 Նիսան սէնէ 322 2—3

ՈՍԿԻ ՇՔԱԴՐԱՄ, ԲԱՐԻԶ 1900

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
Վաւերական կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծմամբ

1903 յունուար 2ին մեր այցելեցինք Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ
ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսոր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Դեղոց գիտութեանց Ֆագիւլթէին բրոֆէսոր ԿԱՑՈՆԻ, Համայնքի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԼՆՈՐԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսոր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսոր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԻ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147
Երիկերին եւ խցանի բաքսիլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուշաղ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այս Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանչերու դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆՔԱՆ

ԴԻՒԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԴՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՆԱ Ն. ՊԱՌՆԱՍԵԱՆՑ
Պոլիս Պառնասեան խան

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
47—104

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս երբ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ԺՈՐԺ. ՍԹԷՔՈՒԼԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶՆ
Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ապրիլ 19ին Իմէրէթի, Մարսիլիոյէն։
» 25ին Մինկրէլի, [illegible]։
» 20ին Ֆլանտր, Անվերսէն։

ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ

Ապրիլ 20ին Իմէրէթի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
« 26ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200 ֆր.	
»	» Մարսիլիոյ	» 160	»
Բ.	» Բարիզ	» 150	»
»	» Մարսիլիա	» 120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփհանէ Բարութխանի վրայ։
516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՆԵԱՆ

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ
Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ եւ խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, առանց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ եւ է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապատմութեան, մեկնումին, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ [illegible] կատարուի։ Նմանապէս ո՛ եւ է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու եւ ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 եւ 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։
Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթապրուն խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։
Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ՉԷՅԹՈՒՏՍ ՊԱԹԷՆԹ
ԻՆՎԻՆՍԻՊԼ ՍԷՅՖՍ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝
Ուղղուած Չէյթուտս Բաթէնթ Էնս Լիֆ
Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են ակնկալուած այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւտարի եւ Մանասթըրի մէջ։

ԵՈՍԹ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ԲԱՐՁՐ. ՎԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յանձնուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 ՄԵՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կուտայ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.

Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։ 47—52

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667	ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000	»
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղաբեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄԻՐԶ 524

COMP. RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerc
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Ցուլիս

Գշ. 6/19 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ՝ Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 8/21 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 10/23 Մէթէլին, Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 11/24 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Բուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընթացք Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դիտօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դոնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սափփօ	1113
Անճէլօ	1541	Դուրօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սիքքօ	1735
Արբոզօ	2271	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասանօ	1822	Դոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	[illegible]	1200
Բորոտինօ	1264	Զուրօ	2383	Հորացիօ	3603	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	[illegible]	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրիւնօ	841	[illegible]	504	Յակօ	2354	Նէրօ	1083	Թոքիօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2484	Այտահօ	3546	Օթօ	4100	Թոլէտօ	1470
Քայրօ	1671	Էլտօրատօ	1526	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորրիտօ	487
Քալիփսօ	1337	Էրատօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Քամէօ	1244	Էթօ	954	Քոլփինօ	2337	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Քաթօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Փոլօ	510	Վոլօ	1289
Զիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վոլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1851	Ֆրանսիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Ռինալտօ	1863	Զէնօ	1850
Սիթօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէլօ	120
Քոլորատօ	4255	Կուիտօ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Վասքօ շոգենաւը, նաւապետ Կրին։
Ալէքթօ » » Ուէպսթըր։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։
Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Ըրնկ, ամսոյս 27ին։
Այտահօ » մայիս 3ին։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրփուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Քիբրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աւրանիա	7269	[illegible]	[illegible]

Դիմել առ
ՃՈԼԻ ԵՒ ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրփուլի, Պորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէս	3000	Թիպա	2500
Ամասիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյմըր	3000	Օսայրիս	2250
Փթոլեմէոս	3000	Փէրօ	2250
Խէօփս	3000	Մեմֆիս	2000
[illegible]	3000	Քառնաք	1580
Թահութիս	3500	[illegible]	1500

Դիմել առ Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.
[illegible] Ռուսթէմ խան
ՀԷՅՏԸՆ ԹԱՅ եւ Ընկ.
191 31 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրփուլ

"ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (37)

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ը.

ՈՒՐ ՌԻՔԷ ԿԸ ԿԱՐԾԷ ԳՏԱԾ ԸԼԼԱԼ ԻՐ ՊԶՏԻԿ ՔՈՅՐԸ

Այդպէս կը խորհրդածէր, եւ այնքան ալ բարձր ձայնով որ Հանրի կ'իմանար բոլոր բառերը։

—Մայրի՛կ, ըսաւ պահ մը, ես շատ կը փափաքիմ որ Իվօնը հոս մնայ... շատ աղէկ պիտի ըլլայ։

—Քու կարծիքդ հարցնող չեղաւ, ըսաւ Ֆրանսուազ չոր ձայնով մը, յօնքերը պռստելով։

—Այսինքն, յարեց Հանրի, զինքը շատ կը սիրեմ... ո՛րչափ կը սիրեմ, որչափ պիտի սիրէի՝ եթէ երբեք իմ քոյրս եղած ըլլար... այո՛, իմ պզտիկ քոյրս, երկինքէն վերադարձած...

—Ուրեմն այդչափ շո՞ւտ մխիթարուեցար, ընդհատեց մայրը կծու... այդչափ շո՞ւտ մոռցար պզտիկ քոյրդ... ապերա՛խտ... ուրեմն իմ մեռնելէս վե՞րջն ալ այդպէս պիտի ընես... այդպէս շուտ պիտի մոռնաս զիս վերջը։

—Ո՛չ, մա՛յր, մա՛յր, մրմնջեց խեղճ տղան՝ յուզմունքէն դողացող ձայնով մը։

Աչուըները լեցուած էին։

—Ինչպէ՞ս կրնաս այդպէս մտածել, մա՛յր, հեկեկաց լալով։

Ֆրանսուազ հասկցաւ որ վշտացուցած էր զաւակը։

—Ռիքէ՛ս, ըսաւ անոր գորովով, ականջ մի՛ տար իմ խօսքերուս... ես ալ չեմ գիտեր թէ ինչ կ'ըսեմ... ես չար չեմ... այս պատահարը որ կ'երկարի դեռ, ջիղերս ոտքի հանած է... եկո՛ւր համբուրէ մայրդ, ըսէ անոր թէ միշտ կը սիրես զինքը... եկո՛ւր նայիմ, անուշի՛կ տղաս։

Հանրի հնազանդեցաւ, եւ հակառակ աչուըները արցունքով լեցուած ըլլալուն, կրկին ժպտելով մօտեցաւ մօրը։

—Մինակ քեզ ունիմ ալ աշխարհի վրայ, իմ աղուորիկ զաւակս, յարեց մայրը... քեզի համար միայն կ'աշխատիմ... կ'ուզեմ որ պատուաւոր մարդ մը ըլլաս...

—Երբոր մեծնամ, ըսաւ Հանրի, ես ալ իմ կարգիս քեզի համար պիտի աշխատիմ, մա՛յր։

—Բարի՛ տղաս։

—Եթէ Իվօն մեր քովը մնար, անոր համար ալ պիտի աշխատէի։

—Չենք կրնար զայն պահել, զաւակս... ան ալ իր պզտիկ մայրիկը ունի... մեռած չէ։

—Բայց ի՞նչպէս այդ մայրիկը կը բաժնուի իր պզտիկէն... եթէ դուն ըլլայիր, նոյն իսկ մէկ օրուան համար զիս ուրիշի քով չպիտի ձգէիր, անանկ չէ՞ մայրիկ։

—Անշուշտ... բայց դուն դեռ շատ պզտիկ ես, ու չեմ կրնար քեզի պատմել թէ ինչո՞ւ Իվօնին մայրը այսպէս իմ քովս թողած է իր զաւակը... երբ զինքը առի որպէս զի հոս բերեմ, մայրը շատ լացաւ, բայց ի՞նչ օգուտ... պէտք էր որ բաժնուէր իր զաւկէն։

Այս բացատրութիւնը հասկնալու համար Ռիքէ պէտք եղածին չափ խելք չունէր դեռ։

Եւ սակայն, գոհացաւ անով։

Իրիկուան՝ կրկին լուր մը չ'ին առած։ Ոչ ոք եկած էր պզտիկը տանելու։

—Մա՛յր, ըսաւ Հանրի, քանի որ տիկին Կէբառ չգար իր զաւակը առնելու, դո՞ւն ինչու չես տանիր։

—Իրաւունք ունիս, ըսաւ յանկարծ Ֆրանսուազ... ճիշդ ալ ձեռքս գտնուող քօթիւմը վերջացուցի... վաղ առտու, տակաւին ուրիշ գործ մը ձեռք չառած, մինչեւ Սէն-Կոթիէն պիտի երթամ, անցած դարձածը լուսաբանելու համար... կանուխ կ'երթամ, եւ ցերեկին կրնամ հոս հասնելով, ժամանակին գործիս ձեռք զարնել։

Յաջորդ առտուն՝ Թղթաբերը կրկին ոչ մէկ լուր բերաւ Ֆրանսուազի։

—Պէտք է ճամբայ ելլել, ըսաւ գործաւորուհին՝ պզտիկ Իվօնը թեւին վրայ առնելով։

Յետոյ Հանրիի դարձաւ։

—Հանրի ըսաւ, այսօր ես քեզ դպրոց պիտի տանիմ, կայարան երթալէ առաջ։

Դպրոցին առջեւ, Ֆրանսուազ համբուրեց իր զաւակը, եւ միշտ թանկագին բեռը բազուկին վրայ, դէպի հիւսիսային կայարանը ուղղուեցաւ։

⁂

Երբոր Ֆրանսուազ Կէբառ, պզտիկ Իվօնին հետ մեկնած էր Մատլէն Կէբառի տունէն, պարտիզպանին կինը արդէն իսկ որոշած էր յաջորդ օրը գործաւորուհիին տունը երթալ։

Նոյն օրը, տիկին տը Ռուվրէի պիտի երթար, եւ անոր հետ համախորհուրդ՝ նոր ստնտու մը պիտի ճարէր, որպէս զի պզտիկին մայրը կարենար ուզած ատենը իր զաւակը տեսնելու երթալ։

Միեւնոյն ատեն, քանի որ Բարիզ պիտի երթար, Մատլէն՝ դէմի ամարանոցին տիրոջ, Պ. Պուրիյէռնի ալ պիտի հանդիպէր՝ վարձքը յանձնելու համար։

Ժամը ութին սակայն, Ժան Կէբառ տուն մտաւ։

Աչուըները կը փայլէին, դէմքը տարօրինակ արտայայտութիւն մը առած էր։

Յայտնի էր որ երկար ատեն մնացած էր այն պզտիկ սրճարանին մէջ՝ ուր արդէն անգամ մը զինքը տեսանք, միշտ իր յաւիտենական նիւթին վրայ խօսելու զբաղած մեծ ոգեւորութեամբ մը։

Ժան Կէբառ, նոյն մտնելուն պէս ըսաւ թէ շատ անօթի է, եւ անմիջապէս վերջ կարգ մը պատմութիւններ յօրինեց, հաւատացնելու համար թէ ամբողջ օր աշխատած էր կարգ մը յաճախորդներու համար՝ որոնք Տիւմոնի մօտերը կը գտնուէին։

—Ա՛հ, մրմնջեց յանկարծ, պզտիկը ո՞ւր է, չկայ մէջտեղ։

Մատլէն հառաչ մը արձակեց։

—Մեկնեցաւ, ըսաւ։

—Հէ՞...

—Ալ չպիտի տեսնես զայն։

—Անկարելի է... ո՞ւր տարին զայն։

—Մայրը եկաւ եւ տարաւ։

—Բայց ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ մայրը կուգայ կ'առնէ... տակաւին այս առտու ոչ մէկ լուր ունէինք այդ մասին։

—Այո՛, բնաւ լուր չունէինք... պզտիկին բացակայութիւնը շատ զգալի է, անանկ չէ՞....

—Իրաւ է... եւ քիչ մըն ալ քեզի անակնկալ, հէ՞..

—Ինչո՞ւ...

(Շարունակելի)

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք եւ կը փափաքիք առանց նեղութեան խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք [illegible] նման զզուեցուցիչ ջուրերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն [illegible] քաղուած յստակ ջուր մըն է եւ տաք դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ խիթ եւ ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ եւ ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն եւ անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու եւ դեղավաճառանոցներու մէջ։ 504